

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ: 66

CENA 2 D.

VIKEND ROMAN

DIMNI SIGNALI

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!
64 STRANE-2 DINARA!**

**DIMNI
S I G N A L I**

NASLOV ORIGINALA:

WILLIAM MARK:

RAUCHSIGNALE

Copyright by Martin Kelter Verlag 1970.

DIMNI SIGNALI

Peli su se put neba kao bele niti. Bilo ih je svuda. Dole, na jugu, iznad Plavih planina, na severozapadu nad Madena Kanjonom, na zapadu nad ostrim vrhovima Turnakokare i preko, na istoku, nad planinskim masivom Fort Kempston.

Dimni signali smrti.

Sedi, bradati čovek, koji je sedeo na kočijaškom sedištu velikih kola sa amnjevima, zaklonio je šalkom oči i pogledao oko sebe.

— Dimni signali — promrsio je kroz zube.

Plavokosi mladić pogleda ga iznenađeno. Imao je osećaj da ga neka nevidljiva ruka davi. Kao da je slutio da za koji trenutak treba da počnu najstrašniji časovi njegovog života.

— Odakle oni dolaze, mister Larkin? — upitao je uplašenim glasom.

— Jedno je sigurno, Tom, a to ono je bitno — uzvratiti stari — da

dimne signale ne puštaju prerijski zečevi.

Mladić se nakašlja i obrisao oznojeno čelo.

— Prerijski zečevi? — Zašto okolišite, mister Larkin? Zbog čega mi ne kažete ono što mislite. Treba da znam šta se dešava.

— Zbog toga što ni sam ne znam, Tomi. Na žalost, moram da priznam da u ovoj bednoj zemlji živim već pola stoleća, a da nisam shvatio šta ovi signali doista znače.

— Da li potiču od logorske vatre?

— Logorske vatre?

Stari skolni šaku s očiju i pogleda mladića pored sebe, kao da je malo luckast.

— Kako ti je to palo na pamet, dečko?

— Možda... možda bi to mogli biti plavokaputaši — promuća Tom.

— Vojnici? — Larkin odmahnu glavom, izvuče ostatke izgrizene

lule od kukuruzovine iz džepa, napuni je duvanom i zapali. Zatim se zagleda napred, kao da tamo ima nešto posebno zanimljivo i objasni hrapavim glasom:

— To su Indijanci, momče. Crvenosmedji momci kao ugalj crnih očiju, crne kose do ramena, okićeni šarenim perima i neustrašivi kao sami đavoli.

Tom je teško disao od uzbuđenja.

— Indijanci? — izgovorio je iznenađeno, iako je to i sam znao, jer je, konačno, odrastao u ovom kraju.

— Da, dečko, Apači.

— Mislio sam da Indijanaca više nema?

— To, u stvari, i nije bilo pitanje. Rečeno je tek da se kaže, da bi se odagnao strah.

— Ima ih, Tomi, i uvek će ih biti.

— Zar ih general Hanter nije uništio?

— Otkud ti takva ideja?

— Otac je uvek govorio da ih je general Hanter sve uništio, izuzev nekolicine, koji tumaraju unaokolo. Njih možemo izbrojati na prste, a i njima su dani odbrojavni.

— Hm, tvoj otac će morati dosta da broji. Mislím dosta dana, Tom.

— Kako to mislite?

Stari naglo okrete glavu i pogleda mladića pravo u oči.

— Slušaj me, dečko! General Hanter je zaista napravio pokolj među Indijancima. Međutim, njegove velike reči, izrečene trinaestog juna hiljadu osamsto šezdeset četvrte... „Ja sam crvenokošce potukao do nogu. Ja sam ih tako reći istrebio”. Sve je to koješta... U

svemu tome samo je jedna reč bila istinita — „tako reći”. Sve što je ispričao, govorilo je samo da je razmetljivac i hvalisavac.

— Mister Larkin!

— Da, on je hvalisavac, kažem ti ja, Džemse Larkine, koji se mnogo godina borio sa crvenokošcima. Niko Indijance neće istrebiti. Niko! Oni će još uvek biti tu, pojavaće se ispod pepela svojih popaljenih vjg vama i odapinjati strele. Dolazeći iz savane čak i onda, kada njihovi protivnici budu ubeđeni da su svaku peščanu dunu pretražili. Nailaziće iz planina još stotinu godina, na svojim crnim mustanzima i ponijima, jahaće preri-jom, koja im je pripadala hiljadama godina.

Stari je govorio sve odlučnije i sve glasnije, tako da ga je mladić začuđeno posmatrao.

— Mister Larkin, šta to govori-te? Sve to nije istina. Moj otac kaže...

Larkin zagrmje.

— Tvoj otac je danguba, razmetljivac, kao i general Hanter. Momak, koji krade bogu...

Stari prekide u pola reči, a onda ljut na samog sebe, uzdahnu.

— Ah, šta ja to govorim! Zaboravi to, Tomi. Ja sam stariji čovek, koji govori koješta.

Mladić ga povuče za rukav, prekriven zakrpama.

— Pričajte dalje, mister Larkin.

Džems Larkin skide šešir i prođe prstima kroz srebrnosivu kosu.

— Ne, Tom. Ja sam luckast, stari čovek, koji govori gomilu besmislica.

— Ne, vi nipošto ne govorite besmislice. Džeferson Lin u Heršou je to isto kazao, a i Džek Krispin,

Vi nipošto niste luckast, stari momak. I sveštenik Džonatan često slično govori. Moj deda mi je jednom kazao da ste vi najsposobniji čovek u celom kraju i da ste odmah posle rata bili kandidat za oblasnog šerifa.

Oči starog vozača zasvetleše.

— Tako, to je dakle rekao stari Hoblon? Znači i dalje onako užasno preteruje i uveličava kao nekada. Evo ti primera, momče. Stalno je govorio da će umreti u pedesetoj godini, a danas koliko ima?

— Devedeset i jednu — odgovori dečak.

— Vidiš li kako on užasno preteruje?

Točkovi velikog četvoroprega kotrljali su se škripeći, kroz žuti pesak Arizone, a popodnevno sunce stvaralo je neizdržljivu žegu. Crvene gromade kamena, razbacane u pesku, kao da su lebdele nad tlom, a zeleni džinovski kaktusi podsećali su na drhtave zelene koščate prste koji prete nebu.

Bio je to pust, ogoleo predeo — indijanska teritorija u pokrajini Santa Kruz, na jugu Arizone.

Džems Larkin i petnaestogodišnji Tom Hoblon krenuli su rano ujutru iz Heršoa u Sonoru. Tom je od pre nekoliko meseci radio kod starog trgovca Larkina, koji je u Heršou imao malu trgovinu. Ona nije donosila mnogo, pa je trgovac morao, iako je imao sedamdeset šest godina, još uvek da radi i kao putujući trgovac.

Mladić je želeo da postane putujući trgovac. Njegov deda, jedini razumni član porodice Hoblon, mu je to savetovao.

Mladi Tom Hoblon je vrlo brzo

shvatio da je to gorak hleb, iako se stari trgovac trudio da mu što više olakša posao, bar u početku. Već sam život u ovom kraju bio je težak. Topla, suva klima, neplodno tle, razbojnici, kojih je u Santa Kruz bilo više nego hleba, sve je to znatno otežavalo opstanak. Uz sve to, bila je još jedna stvar, koja je ljudima u ovom kraju ugrožavala život, možda i najviše: Indijanci.

Njih, istini za volju, nisu dugo vremena vidali, a onda bi se iznenada i neočekivano negde pojavili. A bilo je dovoljno samo da se pojave, pa da se svi smrtno uplaše.

U njima je bilo nečeg demon-skog, magičnog, zastrašujućeg, naročito kada bi se tako iznenada, neočekivano pojavili, nečujni, obojeni ratnim bojama i okićeni perjem. Ljudima bi saterivali strah u kosti već i time što su stajali na brežuljcima i, ukočeni kao kipovi, posmatrali dolinu.

U ovom predelu, kojim su upravo putovali stari trgovac i Tom Hoblon, nisu se pojavili već godinama. Tačnije rečeno, već punih osamnaest godina. To je dosta vremena, tako da se malobrojni stanovnici, koji su ovde siromašno životali, gotovo nisu ni sećali Indijanaca. Opravdano su smatrali da su nestali zauvek. Gde su se nekadašnji gospodari ovih krajeva izgubili, to niko nije umeo da kaže. Na uporna radoznala pitanja dece, stariji bi uvek kratko odgovarali: u planine. Ipak, za ovih osamnaest godina, strah od crvenih nije potpuno nestao. Čak ga je i mladi Tom Hoblon poznavao. On je za Indijance znao iz priča kauboja, okupljenih uz logorsku vatru. Nji-

hova omiljena tema bila je borba sa Indijancima. Osim toga i otac je ponekad pričao o tome. No, najviše je saznao u školi, od učitelja. Uprkos svim ovim pričama, Tom je ipak verovao samo onom što mu je njegov deda ispričao. On mu je uvek ponavljao: „Ne, Tom, oni nisu razbojnici, nisu ubice, a najmanje pohlepne, krvožedne životinje. To su ljudi kao ti i ja. Jadni, prognani, gonjeni ljudi, oterani sa svoje zemlje, nesrećnici, kojima je sve uzeto...”

Sada, dok su se teška kola kotrljala kroz savanu, Tom je razmišljao ponovo o svemu što mu je deda pričao o Indijancima. Mladić, naravno, nije ni slutio da ga baš u tom trenutku posmatraju dva oštra, blistava crna oka...

... „Jedan od njih je pravi, pravcati kralj, Tom”, govorio je deda. „Jedan izuzetan čovek. Visok, naočit, crne kose i očiju, koje svetle kao dva crna dijamanta...”

Deda ga je opisivao ne samo kao gordog, veličanstvenog poglavicu, nego kao pravog kralja.

Kočiz!

Kao što su drugi dečaci u Heršou uvek sanjali da jednom vide velikog maršala Vajata Erpa, tako je Tom Hoblon maštao o tome da vidi legendarnog poglavicu Apača. Maštao je onako, kao što dečaci maštaju o herojima i vitezovima, koji više ne postoje, koji su deo istorije.

Tomov otac je bio zakleti neprijatelj Indijanaca, dok je deda bio sasvim drugačiji, iako je u borbi protiv Meskalerosa izgubio jedno oko. Isti kao deda bio je i Tomov poslodavac — trgovac Larkin. Nije

isključeno da je to bio jedan od povoda što je stari Hoblon dao svog unuka da uči zanat kod Larkina. Jer, po mišljenju starog Hoblona, čovek koji misli kao trgovac Larkin, može da bude samo džentlmen.

Mali Tom se zagleda u dizgine, a onda, posle izvesnog vremena, tiho upita:

— Da li je Kočiz zaista živio?

Trgovac ga pogleda iznenađeno.

— Živio? Zasmehavaš me, Tomi. On verovatno još živi. Takvi ljudi žive do duboke starosti.

Pored divljenja, koje je Tomas Hoblon osećao prema hrabrom, mudrom, indijanskom poglavici Kočizu, bilo je i straha i od njega i od njegovog plemena. I, da nije bio svestan toga, u njemu su se izmešale priče njegovog dede, kaubojja i njegovog oca, pa prema tome i osećanja.

Pre tri dana napunio je petnaest godina i bio je još upola dete, pa ipak i mlad čovek. Čovek, jer u ovom kraju gde je on odrastao, već i deca moraju da uče da rukuju revolverom i puškom, kako ne bi u presudnom trenutku bili bespomoćni.

Bez obzira na to, Tomu je otac zabranio da dotakne oružje. Ma koliko je to otac učinio u dobroj nameri, za ovdašnje prilike to nije bilo dobro. Srećom, Tom je ipak naučio da rukuje vatrenim oružjem, zahvaljujući svom dedu.

Dva tamna oka još uvek su pratila tešku kočiju.

Tom je osluškivao zvuk gvozdenih obruča po pesku. Kada je u jednom trenutku zavukao ruku pod kragu košulje, osetio je da je vlažna.

Starom trgovcu to nije promaklo.

— Strah? — upitao je ne pogledajući mladića.

— Ne, slaga Tom nesigurnim glasom.

— Dobro je, ništa ti ne bi ni pomogao.

Mladić je teško disao. Savladao ga je užasan strah, isti onaj strah koji je mučio kauboje na Šarmerovoj farmi. Često su o tome govorili. Objasnjavali su da je takav strah dolazio u magnovenju i kao čelična ruka stezao celo telo, kočio i gušio. Mnoge godine, koje su protekle od poslednje pojave Indijanaca, u ovom trenutku nisu ništa predstavljale.

Kada samo pomisli kako je bilo prijatno slušati o opasnim crvenokošcima. Sve te priče, kraj ograde u koralu, u gradu, na tremovima saluna, hrapavi glasovi ogrubelih goniča, bili su prava muzika za njegove dečake uši. Pa i ona laka jezica, koja ga je obuzimala kada je slušao najstrašnije delove iz priča o Indijancima, nije bila neprijatna. U stvari, pravo uživanje u poređenju sa ovim sada grozničavim strahom, jezom, koja ga je prožimala od nogu do potiljka.

Mali Tom pokuša da nastavi razgovor:

— Lari Batkins je govorio da i skitnice koje krstare savanom imaju običaj da puštaju dimne signale.

— Lari Batkins je običan idiot — reče stari trgovac odsečno.

Kola su se dalje kotrljala po pesku prema grupi kamenih gromada, koja se nalazila na nekih sto jardi od puta. Dalje, napred, kamenje

je bivalo sve gušće i sužavalo put, stvarajući neku vrstu tesnaca.

Niz pešćanih duna s desne strane gotovo je zaklanjao put na onom mestu gde se nalazio izviđač i netremice pratio pogledom dvojicu belaca i kočiju, koja se približavala tesnacu.

Za to vreme dečak je govorio da odagna strah:

— Kad stignemo do kamenja, onda više neću osećati jezu.

Pri tom je sve vreme nervozno prolazio prstima kroz kosu, sve dok nije osetio bol u korenu.

— Kad budemo stigli do kamenja...

Stigli su do kamenja. Ono je bilo više i oštrije nego što je to Tom iz daljine mogao da pretpostavi. Zatvarale su put sa obe strane.

Stari trgovac podozrivo pogleda u tom pravcu. A Tom, neiskusni i mlad, odahnu sa olakšanjem kada su došli u kameni tesnac i klopavanje točkova se uvišestručilo odjekom.

Trgovac istrese lulu i vrati je u džep kaputa.

Sunce je odavno prešlo zenit, ali je ovde, među kamenjem, žega bila izuzetno jaka. Tomu se činilo da mu teška kamena ploča pritiska grudi. Odavde, međutim, nisu mogli da se vide dimni signali. Tom je kasnije smeo da se zakune da je nekoliko minuta pre strašnog događaja ponovo osetio onaj užasni strah, koji ga je za trenutak napustio, kada su ulazili u tesnac. Ovog puta taj strah je bio još veći. Strah, koji davi.

A onda se dogodilo.

Bio je to samo jedan zvižduk kroz vazduh i udarac u arnjeve. Slično udarcu štapa o razapeto platno.

— Hej! — ote se starom.

Tom se zgrčio.

— Šta to bi?

— Strela — procedi stari kroz zube i potera konja.

Onda je ponovo zazviždalo. Kratko, delić sekunde samo.

Telo starog trgovca se ukoči i zanesse unazad. Larkin podiže ruke visoko iznad glave.

Mladić ga je gledao, ništa ne shvatajući. A onda je primetio u grudima starog Džemsa Larkina strelu.

— Uzde... uzde — ječao je stari trgovac. — Drži uzde... momče, teraj konje!

Mladić je, međutim, bio kao paralizovan od straha.

— Mister Larkin — najzad je prevaleo preko usana. — Za ime božje, ja...

Hteo je da uhvati vrh strele, koji je virio iz grudi starog trgovca, ali Larkin klonu u stranu. Kotrljanje kola povuklo ga je napred, prema dasci na koju se odupirao nogama kada je vozio. Tu je ostao da leži.

Zaglušujući urlik prolomi se klancem. Činilo se kao da je to poklič koji dolazi iz stotine grla podivljalih crvenokožaca. Uz krajnji napor volje Tom Hoblon se ispravi. Odjednom mu se učinilo da veoma jasno, tu kraj sebe, čuje glas svog dede: „Moraš dejstvovati, dečko, dejstvovati smesta!”

Uzde! Tom ih dokopa i potera konje uz glasan povik. Životinje jače povukoše zapregu, a mladić ih je podsticao, vičući: hej, hej!

Teška kola sa arnjevima kloparala su i ječala preko kamenog tla.

Tom omota uzde oko gvozdene

“pke i počeo da traži staru pušku, pričvršćenu uz kočijaško sedište. Bila je kratka, ali veoma teška. Mladić je napuni, uperi nasumce ispred sebe i povuče obarač. Detonacija je bila takva, kao da je ispaljen top, jer su kamene strane tesnaca pojačavale zvuk. Dva ridana, upregnuta u kočiju, grabila su kao da ih svi đavoli gone. Postojala je opasnost da se prevrne. Tom više nije smeo da puca, ali je ipak grčevito držao pušku. Uzde su još uvek bile vezane za metalnu šipku. Za trenutak se dvoumio, a onda je uzeo pušku u desnu ruku. Odlučio je da pušku ne ispušta iz ruke dogodi u njemu bude iskre života. Zbog toga je levom rukom odmotao uzde sa držača. Međutim, svi pokušaji su bili uzaludni. Više nije mogao da zagospodari konjima. Hitac iz puške je tako uplašio životinje, da su grabile kao lude. Kola su se sve češće nalazila u opasnom položaju, kotrljajući se na dva točka po kamenitom tlu.

Tom Hoblon nije hteo da pusti pušku iz ruke. Razrogačenih očiju pogleda napred na drum.

Tamo, šta je ono tamo?

Napred, negde na sredini tesnaca, iznenada se stvorio čovek. Veoma visok, širokih ramena, odeven u belu košulju, crni kratki prsluk i crne pantalone. Ispod stetsona sa širokim obodom virio mu je pramen guste, crne kose. Nisko na bedrima bio mu je pričvrćen opasač od crne bivolje kože sa dva revolvera. Tom nije mogao da mu razazna lice.

Jedno je samo bilo jasno, taj čovek je belac!

Nepoznati je podigao ruke.

— Hoooh!

Konji su počeli da usporavaju

hod, a kad su stigli do čoveka, propeli su se, divlje ržući. Nepoznati uhvati kožno remenje i ubrzo uspe da umiri uplašene životinje. Tom je pustio uzde, a pušku uperio na stranca. Kad je to video, čovek pusti konje i polako pride konjima.

Tek tada je ugledao starog trgovca. Pušku u rukama mladića kao da uopšte nije primećivao. Obema rukama je povukao ubijenog trgovca do ivice kola i ispitivački se zagledao u njegovo lice.

Onda je izvukao strelu iz grudi i slomio je. Komad, koji je virio napolju, bacio je daleko od sebe, a vrh pružio mladiću.

— Evo, ovo bi trebalo da sačuvaš, dečko.

— Ja... moram... dalje — rekao je Tom glasom koji je i njemu samom zvučao čudno.

— Da, ali ne tako. Nećeš daleko dospeti, jer je kanjon sve už i už i pun je krivina.

— Ali...

— Pomeri se malo u stranu.

Stranac se pope na kola i prihvati uzde.

Tom se zagleda u snažne, preplanule ruke neznanca. Iz njih kao da je zračila snaga i budila u mladiću izvesnu nadu.

— Hej, hooo, hej!

Stranac je svojim metalnim glasom poterao zapregu. Riđani su poslušno povukli.

Mladi Tom je morao sebi da prizna da je stranac bio izuzetno vešt u upravljanju zapregom. Velika kola kao da su sada išla brže nego pre, s tom razlikom, što se nisu kotrljala po opasnijem delu, a konji su bili mirni i poslušni.

Mladić sa strane, ispod oka, osmotri strančev profil.

Ko bi to mogao biti?

Odakle se iznenada pojavio?

Gde mu je konj?

Na to stranac, kao da mu je čitao misli, zadrža uzde u desnoj ruci, a levom pokaza preko ramena.

Tom se malo uspravi, pridržavajući se i pogleda.

Nebesa! Iza kola je kaskao dugonogi, crni, osedlani konj.

Mladić ponovo sede.

— Kako se on stvorio iza kola? Gde je bio do sada?

— Stajao je u jednom udubljenju između dva kamena. Da si pažljivo posmatrao strane kanjona, morao bi ga videti.

— Jeste li vi baš tako sigurni da će nas on pratiti?

— Potpuno siguran.

Minuti su prolazili.

Tom je morao da se napreže da ne skrene pogled na ubijenog trgovca.

— To su bili Indijanci — rekao je konačno muklim glasom.

Stranac nije odgovorio.

Pokazalo se da je bio u pravu: kanjon se sužavao, a krivine su postajala sve češće. Onda, sasvim iznenada, kao što je i počeo, kanjon se završavao.

Stranac tiho zviznu dva put i crni konj pride s desne strane kola.

Tom je radoznalo posmatrao životinju. Na prvi pogled otkrio je da je neobično dobar, izdržljiv, rasan konj.

Stranac se uputio oštro prema zapadu.

— Moram u Sonoru — rekao je mladić gotovo šapatom.

— To možeš da učiniš, ukoliko želiš da tamo stigneš mrtav

— Ja, ja... vas ne razumem.

Stranac ga pogleda pravo u oči.

— To se desilo u kanjonu, zar ne?

Tom potvrdi.

— U tom slučaju, lupež koji je odapeo strelu, mora da se i sam nalazi u kanjonu. Pretpostavljam da se to dogodilo kod samog ulaza.

— Aha.

— Znači, lupež se tu pritajio i iščekivao vas. On se ne može baš tako lako izvući iz tog kamenja. Ukoliko pak ne namerava da ide kroz kanjon, onda ga mora obići u širokom krugu. A to traje prilično. No, nije isključeno da je imao i pomoćnika. U svakom slučaju, moramo se držati tako da slobodna leva strana kola bude okrenuta prema kanjonu...

Tek tada stranac okrete lice mladiću. Bilo je to markantno, oštro lice, koje je krasio par čeličnoplavih očiju.

Tom nije mogao da izdrži njihov pogled.

— Ako konj bude trčao ovde s desne strane, neće ga tako lako primetiti.

Tom još uvek nije shvatio. Stranac mu strpljivo objasni:

— Na taj način neće primetiti da više nisi sam u kolima.

— Zar ste baš tako sigurni da će sad konj hteti sve vreme da trči tu, s desne strane?

Stranac samo klimnu glavom i ponovo se zagleda napred.

Donekle je promenio pravac kretanja, skrenuvši blago prema severu. Dva ridana su još uvek u oštrom galopu grabila preko peskovitog puta.

U daljini su ugledali grupu džinovskih kaktusa.

Nepoznati potera kola do njih. Zaustavio je kočiju i skočio na zemlju.

Tom ponovo oseti užasan strah, koji ga je neko vreme bio napustio, odkako se stranac pojavio.

— Vi morate dalje? — upitao je žustro,

Umesto odgovora, čovek povuče ubijenog trgovca sa kola, a onda reče kao uzgred.

— Ako imaš ašov, mogao bi mi pomoći, dečko.

Mladić odmah živnu.

Da, imao je ašov.

Brzo ga je doneo s kola i pritrčao da pomogne strancu da iskopa raku.

Uskoro su u nju položili mrtvog trgovca.

Stranac je Larkinu pokupio iz džepova sve što je imao i to pružio mladiću.

— To ne pripada meni — reče Tom, posmatrajući sat, kožnu kesu sa novcem, lulu, duvan i ostale sitnice, koje je trgovac nosio u džepovima.

— Ja to nisam ni rekao, momče. Ali, ti si sada naslednik ovih stvari, konja i kola.

— Ali...

— Zar ti nisi njegov?

Stranac pokaza na trgovca.

— On je bio moj gazda.

— Eto, on je hteo u Sonoru. Prema tome i ti ćeš otići tamo.

— Ja tamo nikada nisam bio i ne poznajem nikoga u tom gradu i...

— Odnesi ove stvari u kola i stavi ih u sanduk ispod kočijaškog sedišta.

Pošto je mladić to obavio, zatrpal su Džemsa Larkina. Stranac

je skinuo šešir i izgovorio nekoliko reči molitve.

— Tako, dečko. Sada ćeš učiniti ono, za šta te je tvoj gazda i najmio. Odvešćeš robu u Sonoru i tamo je isporučiti. A onda ćeš se vratiti natrag.

„Natrag!“ Dobovalo je u mladićevoj glavi.

Zar natrag, kroz indijansku zemlju, kroz taj pakao peska i žege, kroz dolinu dimnih signala, koji su njegovom gazdi doneli smrt.

— Da — odgovorio je muklo.

Stranac uzjaha svog konja.

— Ti si čovek, nemoj to zaboraviti. Drži uzde čvrsto, a puška neka ti stoji na dohvat ruke. Odavde teraj pravo prema severu. Stići ćeš do grada pre zalaska sunca.

Tom ponovo oseti kako ga neka nevidljiva ruka guši. Bio je to strah. Ipak, klimnuo je glavom:

— Ol rajt, mister!

— I nipošto nemoj izgubiti vrh strele.

Mladić odmahnu glavom.

— Napred! — doviknu stranac i Tom potera konja.

Točkovi su se okretali po pešćanom tlu i kočija grabila napred.

Kada je prolazio pored stranca, ovaj samo dodirnu obod šešira i okrete konja.

Posle izvesnog vremena Tom se odlučio da pogleda nazad. Video ga je kako još uvek stoji kraj grupe kaktusa. Stranac, izgleda, nije imao nameru da krene dalje. Možda zbog toga što nije hteo da se udaljava od kaktusa. Nije bilo isključeno da su mogli da prate pogledom kola čak dotle. Prokleti crvenokošci!

Tom baci još jedan poslednji pogled prema džinovskom rastinju i

mestu gde je sada ležao Džems Larkin.

Neshvatljivo.

Bila je to misao, koja jednostavno nije mogla da uđe u mladićeovu glavu.

Da li je to sve uopšte i bilo? Da li se doista dogodilo? Zar to nije bilo priviđenje, koje je doživio?

Njegov gazda je do nedavno sedeo tu, kraj njega, i držao uzde svojim mršavim rukama, posutim tamnim pegama. Govorili su o Indijancima. I on, upravo, on, koji se uvek izjašnjavao kao prijatelj Indijanaca, baš on je morao da završi život pogođen indijanskom strelom!

Često je govorio o Kočizu, tom velikom i pravičnom poglavici Indijanaca, koji je vodio poštenu borbu da bi za svoj narod obezbedio životni prostor. I sad su ga ti Kočizovi ljudi pogodili strelom.

Ubili!

U mladićevom srcu događalo se nešto neobično. Mržnja prema Indijancima, koju je osećao njegov otac, a i mnogi drugi beli ljudi, postepeno mu je ispunjavala dušu i tamo se ugnezdila. Ugnezdila se tako čvrsto, da bi je teško ko mogao odagnati.

Konačno, posle više sati, kada ga je već vrat užasno bolelo od stalnog osvrtnja, pred njim se u daljini pomoliše krovovi nekog naselja.

Bio je to mali grad, upola manji od Heršoa. S leve strane, na drvetu ispred prve zgrade bila je pričvršćena daska, na kojoj su se još jedva razaznavala slova — Sonora.

Dakle, bio je na cilju.

Tom je mislio da odahne, pošto je s leve i desne strane ugledao kuće, a pred njima se prostirala široka i peskovita glavna ulica. Me-

đutim, nije uspeo. Svi zglobovi su mu bili ukočeni, a glavu nije mogao da okrene.

Šerifska kancelarija! Uprkos mraku, koji je već osvajao, sasvim jasno je mogao da vidi veliku tablu, koja je štrčala na ulicu.

Tomove usne se pokretoše, ali iz njegovog grla glas nije hteo da izađe. Hteo je da zaustavi konje uzvikom, da pritegne uzde, ali za to više nije imao snage.

Kedrik Hamilton je stajao ispred vrata svoje kancelarije i, kao što je to obično činio, levim rukavom gladio šestokraku zvezdu. Sada je primetio kola i ispitivački posmatrao konje. Jasno, video je i mladića na kočijaškom sedištu.

— Hej, pa to su Larkinsova kola!

Šerif se odvojio od zida, na koji je bio naslonjen i stupio na ivicu trema.

— Hej — odjeknu njegov glasan povik ulicom.

U tom trenutku dogodilo se nešto neobično: mladić, koji je sedeo na kočijaškom sedištu, iznenada klonu bez ikakvog vidljivog razloga. Prvo se samo sručio na stranu, a onda, kao beživotna lutka, pao u unutrašnjost kola.

Šerif razrogači oči, a onda potrča na ulicu prema konjima. Uspeo je da ih zaustavi, a onda se približio kočijaškom sedištu.

I Džoe Anderson, vlasnik radnje mešovitom robom, mogao je sve da posmatra kroz izlog. Kao, uostalom i gospođa Hopkins, koja je upravo čavrljala, naslonjena na tezgu.

Ništa nije promaklo ni Kidu Normanu, sinu predsednika opštine. Trčeći su prišli kolima.

— Da li je mrtav? — vrištala je žena sa trema.

Šerif je u međuvremenu već skinuo mladića sa kola.

— Ne znam...

Na kapiji Tejlorovog pansiona pojavila se mlada žena svežeg lica i svetlih, blistavih očiju. Energično je prišla i okrenula mladićevo lice.

— Nije mrtav. Brzo, šerife! Unesite ga u moju kuću.

— U redu, gospodo Čester.

Hamilton i mladi Norman unesše mladića u lekarevu kuću.

Doktor Čester je umro pre godinu dana. Bio je neizlečiva pijanica i najveći deo dana i noći provodio je igrajući poker u Timermenovoj krčmi. Uništio je svoj život pićem i kockom i to već u četrdeset i sedmoj godini. Bio je odličan lekar pre nego što ga je porok dokopao i potpuno uništio. Prvo mu je alkohol uništio sve imanje, a onda i njega samog.

Jedino nije propio i prokockao kuću u kojoj je stanovao. Nije ni mogao. Pripadala je svešteniku, koji je jedino još imao uticaja na njega.

Jednog dana je jednostavno otputovao i nije se vratio pola godine. Stanovnici malog grada u savani su već bili uvereni da se uopšte više neće vratiti. U ono vreme nije još toliko pio, pa ni građani nisu primetili do koje mere je ogrezao u taj porok. Isto kao što je nestao, tako se jednog prolećnog dana vratio sa ženom. Sa Rut, sa kojom se upoznao i oženio u Bostonu. Bila je lepa kao slika.

Ceo grad mu je zavideo na sreći i lepoj ženi. Međutim, doktor Čester je tu sreću uspeo da održi samo

nekoliko godina. Pio je sve više i više i konačno su ga mogli naći jedino u krčmi. Kada je nekom bio potreban, bio je pijan. Zapravo, uvek je bio pijan, tako da je o bolesnicima morala da brine njegova žena.

Jedne večeri ustao je sa stolice od stola pokrivenog zelenom čojom i dobacio dolar vlasniku krčme. Onda je krenuo napolje. Samo krenuo. Nije više napustio krčmu. Zateturao se, udario glavom u teška drvena vrata i bezglasno se skljojao.

Ljudi su sažaljevali samo nesrećnu mladu ženu, a niko pijanicu koji je samog sebe uništio.

Sveštenik nije izbacio mladu udovicu iz kuće. U prvo vreme to nije učinio iz sažaljenja, a kasnije, sasvim jednostavno, jer su bolesnici i dalje, svakodnevno, dolazili u lekarevu kuću. Dvadesetpetogodišnja Rut Čester im je pomagala isto onako, kako im je ranije pomagao još zdravi i razumni doktor Čester.

U gradu su se svi trudili da negde nađu novog lekara. Raspitivali su se na sve strane, pisali, a onda potpuno odustali od te namere. U vreme dok su tražili novog lekara, Dok Čester, kako je ceo grad zvao lekarevu ženu, uspela je da sedmogodišnjem sinu predsednika opštine izvadi iz oka komadić stakla, ne oštetivši mu vid. Isto tako, pošlo joj je za rukom da spase smrti i potpuno izleči šerifovu sestru, koja je obolela od teškog zapaljenja pluća. Konačno, najveći uspeh imala je, kada je tridesetsedmogodišnjem rančeru Fridersenu, posle teške nesreće, amputirala levu šaku. Kada se posle amputacije Fridersen ponovo, nekoliko nede-

lja kasnije, latio posla, kojim se i danas bavi, za grad je stvar bila okončana: ženski doktor Čester vredeo je zlata i od tada su se prema ovoj udovici svi odnosili sa najvećim poštovanjem.

Mlada žena skide šešir, baci ga na sofu, brzo oprala ruke i opasala se belom kecljom. Onda je prišla mladiću, koga su šerif i stariji sin predsednika opštine spustili u stolicu i pridržavali sa obe strane.

Mirišljava so i hladna voda brzo su pomogli Tomu Hoblonu. Došao je svesti i zbunjeno pogledao oko sebe, a onda promućao:

— Indijanci!

Šerif načulji uši.

— Šta to govoriš, dečko?

Tom gotovo vrisnu:

— Indijanci! Oni su ga ubili. Kukavički, iz zasede. Ubili su ga strelom!

Glava mu klonu na grudi, koje su se burno nadimale.

Šerif Hamilton ga uhvati za mišicu.

— Ko je to ubijen?

Mladić podiže glavu i pogleda čuvara zakona grozničavim pogledom.

— On je mrtav, leži u zemlji ispod grupe kaktusa. Gazda...

Šerif pogleda značajno mladu ženu.

Ona kleče ispred mladića i blago ga pogleda.

— Ti dolaziš iz Heršoua?

Tom klimnu glavom.

— U redu — osmehnu se žena. — Hoćeš li nešto da popiješ?

Tom ponovo klimnu glavom.

Dok Čester mu pruži lonče s hladnim čajem.

Mladić je pio u velikim gutljajima, a onda reče:

— Ja... ja sam sedeo kraj nje-
ga.

Žena ga uhvati za ruku i blago
upita:

— Hoćeš li nam reći kako se zo-
veš?

— Ja sam Tom Hoblon, gospođo.
Ođ pre tri meseca zaposlen sam kod
mister Larkina...

— Jutros ste krenuli iz Heršoua
ovamo, u Sonoru, zar ne?

— Da, gospođo.

— Išli ste putem, kojim ide po-
štanska kočija, preko Katarineber-
ga?

— Nemoguće — umeša se nestrp-
ljivo šerif. — Tada nipošto ne bi
mogao da stigne već ovamo, da je
jutros...

Ućutao je. Žena mu je krišom da-
la znak.

— Hteo si da mi ispričaš, Tom,
kako ste putovali i kojim putem?

— Kroz savanu, gospođo, kroz
savanu.

Troje odraslih gledalo je mla-
dića napregnuto i puni očekivanja.

Tom tek tada primeti gomile bo-
čica, skoči sa stolice i pogleda niz
sebe.

— Šta je sa mnom! — Onda mu
se pogled zadržu na Kidu Norma-
nu. — Vi ste doktor, zar ne?

Šerif pokazu na udovicu Čester.

— Ona je ovde, u Sonori, lekar.

— Dakle, ja sam... sad se se-
ćam, u stvari, šta se dogodilo?

— Ti si iznenada pao s kola.
Prevrnuo se.

— Prevrnuo? Zašto, pa ja nisam
povređen?

Mlada žena se osmehnu.

— Čovek može da se prevrne, a
da ga niko i ništa ne dotakne. To
je prosto nesvestica, gubitak sves-

ti izazvan nekim velikim uzbude-
njem, ili neprijatnim doživljajem.

Tom je zbunjeno posmatrao že-
nu.

— Mi smo bili napadnuti. To je
taj doživljaj, gospođo. Gazdu su ubi-
li strelom.

U sobi je zavladao tajac. Oštro
otkucavanje starog sata kao da je
htelo da razbije minute.

— Indijanci!

Ta reć je ponovo dobila svoj pu-
ni smisao, sve dok šerif Hamilton
nije energično uzviknuo:

— To je isključeno, momče! Već
dugi niz godina nismo videli ni jed-
no crveno lice.

— Pustite ga da isprića, šerife
— savetovala je udovica.

— Da, da, neka isprića do kraja
— složi se Kid Norman.

— Prvo smo primetili dimne sig-
nale...

Dimne signale? — prekide ga še-
rif, ne mogavši da potisne nepri-
jatno osećanje, koje ga je obuzelo.
Ali, to je besmislica! Gde nema In-
dijanaca, nema ni dimnih signala.

— Vi ste hteli da ga pustite da
isprića do kraja, mister Hamilton
— upozori žena šerifa.

— Da, da, naravno.

Tom isprića sve što je doživeo,
sve do svog bekstva iz kanjona.
Stranca još nije pomenuo.

Šerif odmahnu glavom.

— U toj prići se nešto ne sla-
že...

Iznenada šerif pruži desnu ruku
napred i iz mladićevog džepa iz-
vuće lulu trgovca Larkina. Mahao
je njome kao veoma značajnim tro-
fejom.

— Indijanci! Hej, momče, ako su
to bili Indijanci, onda su morali

imati prilično svetla lica. Zar ne nalaziš? Znaš li ti šta je ovo?

— Naravno, to je...

— Larkinsova lula — zagrne čuvar zakona.

— Tačno!

Šerif je istog časa dokopao mladića, a levom rukom mu praznio džepove. Izvukao je sat starog trgovca, kožnu kesu sa novcem, duvankesu i ostale sitnice, koje je Tom, po savetu stranca, uzeo.

Šerif spusti sve stvari pored bočica na stolu, pa uhvati mladića za jaku i naglo ga povuče prema sebi.

— Šta se desilo sa Džemsom Larkinsom, momče?

— On je mrtav. Ubijen je, gospodine — promuća mladić.

Hamilton ga za trenutak pusti, a onda mu razvuče snažan šamar.

Udovica Čester odgurnu čuvara zakona i stade ispred ošamućenog mladića.

— Stojte, šerife! Tako ne ide. Ako smatrate da imate bilo kakvog osnovu da ovog mladića sumnjičite, onda ga odvedite u zatvor i sve lepe ispitajte i istražite.

— Ah, izvinite, gospodo, ja veoma dobro znam šta treba da činim. Ovaj žutokljuni razbojnik je opljačkao mog starog prijatelja Larkina, možda ga je čak i ubio. Evo, tu je Larkinov sat, njegova kesa sa novcem i duvankesa, stvari koje odlično poznajem.

— Mladić nije ni poricao da su to stvari starog trgovca. Za mene je jedina novost činjenica da je Džems Larkin vaš prijatelj. Koliko se ja sećam, a mislim da se dobro sećam, stalno ste se svađali sa njim. Ukoliko je zaustavio kola ispred

trgovine mešovitom robom, stao je na put ljudima koji su išli ulicom. Ukoliko je, pak, zaustavio kola preko puta, kod mesara, zaprečio je put kaubojima, koji su donosili meso. Gde god bi stao, stajao je vama na putu, mister Hamilton. A to, da znate šta treba da činite, ne mogu da poverujem. Ovde, u mojoj kući, nikoga nećete tući, a ni napolju, sve dok krivica ne bude dokazana!

Hamilton je negodovao.

— Prokletstvo, gospodo, vi ste dobar lekar, ali advokat stanuje tri kuće dalje! A jedan advokat nam je sasvim dovoljan. Dakle, momče, sad ćeš nam priznati šta si učinio.

Žena se ponovo obrati Tomu.

— Tom, ti si rekao da ste napadnuti. To u ovom kraju nije uobičajeno. Međutim, tvrdiš da su napadači bili Indijanci. Vidiš i sam da ti ljudi ne mogu da poveruju. Mi doista godinama nismo videli ni jednog Indijanca.

— Bili su to Indijanci, gospodo, ja vam se kunem! Nekoliko milja pre klanca smo videli njihove dimne signale, kako se dižu sa planina. Baš smo o tome i govorili. Ja u to nisam hteo da poverujem iz... iz...

— Straha — nastavi žena. — Ne treba toga da se stidiš. Mi se svi bojimo svega što je vezano za Indijance. Dakle, bojao si se.

— Da, mister Larkin je takođe rekao da se Indijanci nisu godinama pojavljivali, ali da to ništa ne znači.

— I onda su oni došli? — ispiti-vao je šerif nestrpljivo.

— Tek kada smo stigli do kanjona.

— Kanjona? Zar je Larkin krenuo putem kroz kanjon?

Kid Norman se umeša

— Nije sasvim isključeno, šerife. Konačno, to je najkraći put.

— U redu. A onda, kažeš, iznenada su se pojavili Indijanci?

— Pojavili? Ne, prvo je jedna strela prozviždala kroz vazduh i udarila u arnjeve.

— Dalje! — navaljivao je šerif.

— U sledećem trenutku je ponovo zazviždalo i gazda se zaneo unazad. Nisam je odmah primetio, mislim strelu. Virila je iz njegovih grudi. Mislim da sam hteo da je izvučem, ali me je mister Larkin sprečio i doviknuo mi da prihvatim uzde. Posle toga je klonuo i pao na dno kola.

— Aha. A onda su se crvenokošci opet povukli, zar ne?

U pogledu čuvara zakona videlo se nedvosmisleno podozrenje.

— Ne, oni su urlali tako jezivo, da to do smrti neću zaboraviti.

— To onda neće dugo potrajati — reče šerif sarkastično. — Cenim da ćeš ovde na jednoj goloj grani...

Gospođa Čester, okrete glavu prema šerifu, a ovaj učuta pod njenim pogledom.

Tom je pričao dalje. Rekao je da je gonio konje što je brže mogao, kako bi što pre izmakao sa mesta napada.

U to se Hedrik Hamilton približi nesrećnom mladiću i podviknu:

— Ja poznajem dobro kanjon, dečko. Mislim, onaj o kome ti govoriš. To samo može biti takozvano Kameno jezero, jugoistočno od Sonore. Znam ga veoma dobro, jer se tamo pre dve godine prikrivao kradljivac stoke, koga sam tada gonio. To je tesnac sa tako puno krivina da bi sa ovim teškim kolima i ova dva konja verovatno već na

trećoj krivini najkasnije smrskao kola o stranu tesnaca. I tako, veliš, izmakao si Indijancima. Ti? Samo još treba da tvrdiš da su oni pobegli od tebe.

Hamilton je već zamahnuo desnicom u nameri da udari ponovo mladića.

Tom uzmače jedan korak nazad. Onda je obavestio prisutne, mucajući uplašeno, o strancu, koji ga je izvukao iz neprilike i majstorski izvukao kočiju iz kanjona, a onda kod grupe kaktusa sahranio Larkina.

Šerif sada prsnu u grohotan smeh.

— Ni reči više, dečko, inače ću te išamarati. To je najdrskija laž, koju sam ikada čuo.

— To nije nikakva laž, mister — branio se mladić.

Šerif se ispravi u svoj svojoj visini i reče patetičnim glasom:

— Tomas Hoblon, ili, kako se već zoveš, uhapšen si, jer si osumnjičen za ubistvo. Hajde, momče!

Nekoliko minuta kasnije Tom je bio zatvoren u ćeliju, koja se nalazila odmah uz šerifsku kancelariju, u kojoj je stajala udovica Čester.

— Mister Hamilton, ovog mladića ne smete više tući.

— To je samo moja stvar, gospođo.

— Ne, u zabludi ste. To nije vaša stvar. Nedavno, kada su braća Drobni bila ovde, imali ste odličnu priliku da nekog istučete. Čak dvojicu. Međutim, nisam vas videla na ulici kada je Tim Drobni pretukao starog Vebstera, a njegov brat mecima izbušio bure za kišnicu.

Čuvar zakona povika od gneva, lica crvenog kao krv:

— Ja tada uopšte nisam bio u blizini!

Udovica Čester pođe prema vratima.

— Sve zavisi od toga šta se podrazumeva pod blizinom. Po mom mišljenju je bar „Peščani sanduk” isto toliko blizu ulice, kao i vaša kancelarija, šerife. Laku noć.

Kedrik Hamilton se posle ovog razgovora čuvao toga da zamahne rukom na mladića, pa čak i da mu preti batinama.

Džeferson Bled i Greg Purdam odjahali su još u toku noći. Dvojica nekadašnjih izviđača, koji su se niz godina nosili sa Indijancima, krenuli su u pravcu jugoistoka da potraže mesto gde je mladić sa strancem sahranio svog gazdu. Šerif Hamilton je zajedno sa mladim Tomom krenuo za izviđačima.

Nesrećni mladić nije baš dobro umeo da objasni gde se nalazila grupa kaktusa, međutim, Purdam je ipak uspeo da je nađe. Tragova kola, na žalost, više nije bilo. Blagi povetarac ih je već zasuo peskom. Nestali su i tragovi jahača, o kome je mladić govorio. Jedino što su našli, bio je grob ubijenog Larkina.

Šerif Hamilton je pri svetlosti šibice pogledao ubijenog trgovca i razdrljivši mu košulju na grudima, ugledao veliku ranu u predelu srca. Onda se lagano uspravio. Šibica u njegovoj ruci je dogorevala.

— Tom Hoblon, ti nisi uhapšen pod sumnjom da si izvršio ubistvo, nego zbog ubistva. Ti si ustrelio Džemsa Larkina.

Mladić je stajao kao okamenjen. Osećao je kako ga obuzimra ledena

jeza. Onda se setio vrha strele. Izvukao je iz džepa i pružio šerifu.

— Evo, ovim je ubijen...

Šerif mu izbi vrh strele iz ruke, Tom se saže i vrati je u džep.

Pošto se mladić vinuo u sedlo, čuvar zakona mu je vezao ruke.

Grupa od četiri jahača ćutke se vraćala u Sonoru.

Nikada mladom Tomu Hoblonu nijedan grad nije izgledao tako jadan, tako zastrašujući, kao Sonora.

Sledećag jutra je u glavnoj ulici Sonore bilo veoma živo. Iz pravca Vokerove kovačnice nailazio je čovek srednjeg rasta, mršavog, žućkastog lica, sa tankim brkovima. U pogledu njegovih smeđih očiju bilo je nečeg neprijatnog, vrebajućeg. Preko ramena je nosio rede-nik, načičkan mecima, a preko bedara ukršten pojas sa dva revolvera kalibra trideset osam. Uzane crne pantalone bile su mu uvučene u, prašinom pokrivene, čizme od tanke kože, ukrašene velikim, srebrnim mamuzama. Košulja mu je bila bela, a prsluk crn i ukrašen vezom. Južnjački, meksikanski utisak na ovom čoveku još više je isticao veliki, svetli sombrero.

Odlučnim koracima prešao je ulicu i stao ispred šerifske kancelarije.

Hamilton je stajao naslonjen na stub trema.

Meksikanac dodirnu obod šešira u znak pozdrava i pride sasvim blizu uz ivicu trema. Onda je na čistom engleskom jeziku, bez akcenta, upitao:

— Kuda mogu da stignem, ako nastavim dalje, prema severu?

— A kuda biste hteli da stignete, mister? — upitao je čuvar zakona.

Stranac se isceri.

— Kuda bih hteo? To nije baš prava reč, šerife. Ja gonim jednog poluodraslog momka, koji je juče ubio trgovca...

Ove reči rekao je kao uzgred. Izgovorio ih je, hvatajući se levom rukom za vrh sedla i zakoračivši jednom nogom u uzengiju.

Kedrik Hamilton, koji je do tada stajao nemarno oslonjen na stub, najednom živnu. Skočio je kao mladić na ulicu i prišao jahaču.

— Hej, mister, šta ste to rekli? Meksikanac nabra čelo.

— Čemu sad ponovo sve da govorim? Ispričao sam to najmanje sedam puta.

Hamilton se namršti.

— Sedam puta? Ništa ja od toga nisam čuo. No, svejedno, ja sam šerif i smatram da se ta priča mene najviše tiče.

Meksikanac je sada sedeo uspravljn u sedlu.

— Da, imate pravo. Dakle, stvar je tekla ovako: juče sam jahao odozgo sa Sodni brežuljaka prema dolini. Uputio sam se preko, do Mirnih voda. Trebalo je da se sastanem sa jednim prijateljem, dole, kod grupe kaktusa. Približavajući im se, izvukao sam dvogled iz džepa i osmotrio horizont. I, šta mislite, šta sam video?

— Videli ste kako mladić ubija starog trgovca — reče šerif sa nedvosmislenim prizvukom pretnje u glasu, što Meksikancu nije promaklo.

— Ne, šerife, to nisam video, ali sam video dimne signale na prop-lancima.

— Ha — odmahnu šerif desnom rukom i uzmače jedan korak. — Sad mi i vi još dolazite sa tom lukkastom pričom o Indijancima. Juče sam se tome od srca smejao.

— To nije nikakva priča, šerife — reče Meksikanac odlučno — nego gola istina.

— Zar mi niste malo pre pominjali neko ubistvo? — upita šerif.

— Da, ali mi niste dozvolili da ispričam do kraja. Indijance nisam video, ali znam da su bili tu. Ja, naime, umem da čitam njihove dimne signale.

— Ah, nemojte mi pričati bajke, čoveče! Otkud može danas da postoji neki mlad čovek, koji još uvek ume da razaznaje indijanske dimne signale!

— Uvek ih je bilo, šerife i uvek će ih i biti.

— Ja u te besmislice ne verujem. Daleko više bi me zanimala ta priča o ubistvu. Pomenuli ste da tražite mladića, koji je ubio starog čoveka.

— Rekao sam to i na tome ostajem.

— I pričajte, konačno, čoveče.

— Šta tu ima da se priča? Samo sam video kako su stajali kod kaktusa i kako je mladić uperio revolver starom čoveku u grudi.

Šerif Hamilton je ćutao nekoliko trenutaka, a onda upitao:

— Dakle, to ste videli, kažete, sasvim jasno?

— Potpuno jasno.

— I šta se dalje dogodilo?

— Ja sam odmah, naravno, poterao svog konja galopom. No, ubrzo sam morao ponovo da zastanem, jer se nedaleko od mene, na poslednjoj uzvišici, koja me je delila od polja kaktusa, uzdizao oblak dima.

Indijanci su bili tačno ispred mene. Nisam ih video, a srećom ni oni mene. Međutim, bio sam prinuđen da se sa svojim konjem sakrijem sve dok mrak nije pao. Zapravo, krenuo sam tek u zoru.

— U redu, mister, onda uđite unutra. Hoću da napravim izveštaj.

— Izveštaj?

— Da, mister — objašnjavao je šerif gordo. — Vaš put je, što se tiče otkrivanja ubice, okončan. Iznenadiće vas ono što ću da vam kažem: mladić sedi unutra u zatvoru. To je jedan petnaestogodišnjak. Već dva puta sam ga cedio kao limun, ali bez uspeha. Nije prevalio ni jednu jedinu reč preko usana. Obesiću ga.

U to se šerifu i strancu pridruži dugonja Džeferson Goldvoter.

— Hej, šerife, ne mislite li valjda ozbiljno to što pričate?

Hamilton se brecnu.

— Pričam? Šta vam pada na pamet, Goldvoter? Ja ne pričam, ja ću to i da učinim. Najzad i juče sam rekao. On je ubio Larkina. Sam nas je odveo na mesto gde je ubio trgovca. Džepovi su mu bili puni stvari, koje su pripadale starom. Pre svega novac.

— Šta to znači: pre svega? — upitao je dugonja, ne obazirući se na šerifov gnev.

— Šta vi uopšte hoćete, mister? Gledajte svoja posla.

Goldvoter se nije dao izazvati. Ostao je miran.

— U svakom slučaju, u našem gradu niko neće biti obešen bez suđenja, a naročito ne petnaestogodišnji dečak.

— Petnaest? Taj lupež je stariji. Uostalom, to uopšte nije važno.

On je ubio. Ubio mog starog prijatelja Džemsa Lar...

Šerif prekide u pola reči. Pogled mu se zaustavio na licu udovice Čester.

— Uostalom — promrsio je — u svakom slučaju, neću nikom dozvoliti da me vuče za nos i meša se u moj posao. Ja sam za to da se svako bavi svojim poslom, a ovaj je, koliko se u to razumem, moj.

— Uprkos tome, pravda će ostati pravda, Hamilton — reče Goldvoter, odlazeći. — Ja ću odmah da razgovaram sa ostalima. Videćemo da li vi možete da žarite i palite onako kako to vama odgovara.

U to ulicom odjeknu poziv, oštar kao nož.

— Stoj!

— Bio je to Meksikanac. Goldvoter se okrete i srete pogled strančevih podmuklih očiju.

— Šta vi hoćete?

— Moje ime je Manuel Herminez. Ja sam video ubistvo.

— Da, čuo sam šta ste pričali šerifu. U redu, sudija Flet će doći iz Tombstona i obaviti suđenje.

Meksikanac mu odgovori leđeno:

— Ubistvo je ubistvo, dugonjo. Za to nije potreban sudija.

Goldvoter priđe pet koraka bliže i prezirivo odmeri jahača.

— Da, to meži biti. Možda vama nije potreban sudija. Ali nama, ovde u Sonori, jeste. Pa, pošto ga nemamo, sačekaćemo ga da dođe.

— Šta to treba da znači! — siktao je Meksikanac.

— Do viđenja, mister.

Goldvoter je ponovo hteo da ode. Meksikanac doviknu:

— Čekaj, amigo! Imam još jedno pitanje. Ja sam rekao da je to

bilo ubistvo, a ti u to sumnjaš. Dakle, sumnjaš u istinitost mojih sumnji.

— Ja sam rekao da će to sudija Flet oceniti.

— To mu izlazi na isto. Ti, prokleta pseto, hoćeš da me uvrediš! Hoćeš da me predstaviš lažljivcem.

Goldvoter se još jednom vrati. Zastao je tačno ispred strančevog konja.

— Sjaši, Meks!

Herminez odmah sjaha. Goldvoter je bio viši od njega za celu glavu.

— Tražiš svađu, Meks?

Na šerifovo iznenađenje, u istom trenutku se iz bočne ulice pojavi jahač, koji je po načinu odevanja neverovatno ličio na Hermineza.

— Manuelo, treba li ti pomoć? — doviknuo je još sa ulice.

— Helo, Huan! Pomoć? Ne, protiv ovakvog momka ni jednom čoveku nije potrebna pomoć.

Pljas! Na Meksikančevom licu video se crveni trag krupne Goldvoterove šake.

Herminez je odmah pucao. Hici su odjeknuli ulicom kao udarci biča.

Goldvoter se zanese unazad, udari u šerifa, a zatim klonu ispred stepenica trema, ispred šerifske kancelarije.

Herminez napuni kolt, a zatim ga mirno i lagano vrati u opasač.

— Bila je to nužna odbrana, šerife. Vi ste moj svedok.

Pre nego što je Hamilton uspeo da bilo šta uzvрати, umeša se Huan Garinga.

— Čista samoodbrana. I ja sam, uz šerifa, tvoj svedok.

Prekasno. Hedrik Hamilton je već bio spetljan.

U to doviknu žena sa trema, na suprotnoj strani ulice:

— Ja sam ovde stajala, gospodo! I ja sam svedok!

Garinga okrete glavu. Posmatrao je lepu mladu ženu, žmirkajući.

— Hej, pa to su već tri svedoka. Ako se ne varam, onda je treći svedok tačno onaj, na koga je Huanito Garinga čekao od svog rođenja. Hvala, leđi, što ste tako pravični i stojite uz mog prijatelja.

Žena je prišla ivici trema i, ne menjajući izraz lica, uzvratila:

— Da stojim uz? Vi ste u zabludi, mister Garinga. Ja sam videla da je on pucao bez poziva. Ako mister Goldvoter umre, onda je vaš prijatelj Herminez ubica.

Posle ovih reči u glavnoj ulici Sonore zavladała je duboka tišina.

Herminez se vinu u sedlo. Oštro je obo svog kulaša i poterao ga uz samu ivicu trema, na kome je stajala Rut Čester.

— Gospodo, upravo sam čuo jednu muvu kako kašlje. Pretpostavljam da je tako nešto moguće.

— Ako već imate tako oštre uši, mister Herminez, onda biste morali znati da sam ono, što sam rekla, i mislila ozbiljno.

Žena odgurnu konja ispruženim rukama, tako da ga Meksikanac nije mogao zaustaviti. Hitrim koracima prišla je Goldvoteru, klekla kraj njega i okrenula ga na leđa. Iskusnim pogledom otkrila je ulazu ranu, gore, na desnom ramenu. Dru gi metak mora da ga je pogodio u levu stranu grudi. Spretnim pokretima otvorila mu je košulju i doviknula:

— Šerife, naredite da ga odmah prenesu u ordinaciju!

Garinga se u međuvremenu pri-

brao od iznenađenja. Priterao je konja uz još uvek smušenog šerifa i promrsio:

— Kakva je ovo osoba?

Hamilton protrlja bradu.

— Ona je naš lekar.

— Šta?

Garinga je bio blizu toga da prsne u smeh, kada ga preseče šerifov oštar glas:

— Čega tu ima smešnog? Ona je lekar i to bolji od svih. Ukoliko se ovde, na glavnoj ulici, nađete sa rupom u stomaku, jer se nekomе slučajno nije dopao vaš nos, bićete srećni ako se uz vas nađe lekar. Da li će pri tom nositi pantalone, ili suknju, u tom trenutku bi vam, kladim se, bilo svejedno.

Herminez odmeri šerifa.

— Reci, Huan, ne nalaziš li da je ovaj naš svedok malo suviše glasan?

— Da, nalazim. Bez sumnje — odgovori unjkavo Garinga i kliznu iz sedla.

Hamilton se trže.

— Nećete se valjda usuditi da mi ovde, na sred ulice, pretite?

— Pretim? — uzvratilo je Herminez podrugljivo. — Zašto odmah tako oštri izrazi, mali šerife?

Hamilton okrete glavu.

— Ol rajt, doktore. Idem da nađem nekoga ko će mi pomoći.

— Ja ću pomoći — reče Herminez svojim ciničnim glasom i kliznu iz sedla.

Mladi Tom Hoblon iz Heršoa čuo je svaku reč od samog početka. Slušajući ih, bilo mu je neizmenično čas hladno, čas toplo.

Tada je čuvar zakona Hamilton učinio upravo ono, što od njega niko ne bi očekivao. Jedan pogled mlade žene kao da mu je iznenada ulio snagu.

Naglo se okrenuo i odmerio Hermineza.

— Da ga niste takli! Vi ste ga ustrelili.

Meksikamac se podiboči i zabaci glavu.

— Po volji druga runda, mister?

— rekao je svojim neprijatnim glasom.

Rut Čester, koja je klečala kraj ustreljenog, naglo se uspravi.

— Vi pretite šerifu, mister?

Garinga joj priđe.

— Držite se po strani, leđi Dok. Da li vam je jasno? U protivnom će vama biti potrebna lekarska pomoć. Ako je Manuelo rekao da će ga poneti, poneće ga.

Herminez dodade:

— Voleo bih da vidim ko bi me u tome sprečio. Sklanjajte se, gospodo Dok!

— Stoj, Drejk! — odjeknu preko ulice nečiji metalni glas.

Tom, koji je stajao na svom zatvorskom ležaju, i to na vrhovima prestiju, kako bi mogao da posmatra ulicu, umalo nije uzviknuo od oduševljenja.

Preko na kapiji Venderove konjušnice, stajao je visoki stranac iz savane, čovek, koji ga je izvukao iz kanjona i doveo do grupe kak-tusa.

Kako je samo stajao! Visok, pletat, raskoračenih nogu i ruku prekrštenih na grudima. Od dvojice Meksikanaca, koji su tako tečno govorili engleski, delilo ga je devet do deset jardi.

Herminez je istog časa okrenuo glavu i, ne dvoumeći se, pošao desnicom prema opasaču. Zastao je u pola pokreta i razrogačenih očiju gledao preko ulice.

Čovek na kapiji konjušnice držao je u levoj ruci revolver!

To je bilo tako, bez svake sumnje, iako se Herminez mogao zakleti da samo delić sekunde ranije ovaj nije imao oružje u ruci.

Svi su uostalom videli: taj stranac je držao ruke prekrštene na grudima. Kako je sad moguće da mu je kolt u ruci i to još uperen u njegove grudi? Cev teškog revolve-
vera kalibra četrdeset pet, sa izuzetno dugačkom cevi.

Bio je to bahtlajn specijal.

Herminezu je ovo oružje bilo poznato, naročito njegov domet!

Garinga, koji je, kao i njegov prijatelj, učinio isti pokret da se maši oružja, bio je takođe krajnje iznenađen. Trudio se da uhvati prijateljev pogled, a onda mu došapnuo, jedva pokrećući usne:

- Ovaj te poznaje.
- Očigledno.
- Ko je to?
- Pojma nemam.
- Izgleda prilično tvrd zalogaj.
- Ti desno, ja levo.

Bio je to uhodan par. Čim su se oporavili od prvog iznenađenja, poleteli su kao izbačeni iz topa jedan na desnu, a drugi na levu stranu, u nameri da se posluže oprobanim trikom, to jest, da se bace na zemlju i u padu pucaju.

Međutim, Džim Drejk i Hari Fleg nisu imali sreće. Zadesio ih je najgori maler, koji u ovom kraju može da zadesi razbojnike: suprotstavili su se čoveku, čije su ime svaki lupež, svaki sudija i svaki vlasnik lokala, svaki deran, pa i svaka devojka od snežnih vrhova Montane do obala Rio Grande Del Norte, od Misurija, pa do Kalifornije, dobro znali — Vajat Erp.

Da, to je bio čuveni maršal iz starog stočarskog grada Dodž Siti-ja. Stajao je na suprotnoj strani ulice. No, u tom trenutku niko to još nije znao.

Fleg i Drejk su se po dogovoru bacili u stranu, ali nisu stigli da izvuku revolvere iz futrola.

Dva pucnja su odjeknula glavnom ulicom i izbila im oružje iz ruku. Zbunjeni, ležali su u oblacima prašine, koju su padom uskovitlali.

To nije bilo moguće! Isti čovek nije mogao istovremeno obojici da izbije koltove iz futrola.

Drejk je bio nepromišljen. Obuzet gnevom, mašio se za drugi, levi kolt i do pola ga izvukao. Ponovo je odjeknuo pucanj.

Ovog puta metak mu je istovremeno okrznuo i ruku. Lupež kriknu.

— Još neki trik, Džime Drejk?
— upita čovek iz Misurija odsečnim glasom.

Ovog puta Drejku više nije bilo do šale.

Fleg steže pesnice. Njegov drugi kolt nalazio se još uvek u opasaču. Vajat mu lagano priđe.

— Šerife, oduzmite ovom čoveku oružje.

Hamilton to hitro učini.

— Ustajte! — naredi Vajat.

Fleg ga je posmatrao svojim zelenkastim očima.

— Ko ste vi? — upitao je lica, izobličeno od gneva.

— Izgleda mi da je mnogo važnije da šerif sazna ko si ti, Fleg.

— Fleg? — ote se Hamiltonu. — On je Hari Fleg?

— Tačno, šerife, on je Hari Fleg. Glava mu je učenjena sa pet stotina dolara.

Fleg je kipteo od besa. Onda je iznenada podskočio napred, prema maršalu.

Ovog puta imao je još manje sreće nego malopre sa revolverom.

Vajat Erp je u posljednjem trenutku uspeo da telom načini vešt pokret i izmakne nekoliko inča u stranu. Razbojnik je proleteo pored njega, a maršal ga zahvati snažno pesnicom za vrat.

Fleg pade pljoštimice u uličnu prašinu i ostade da leži.

Za to vreme Drejk je posmatrao Erpa zakrvavljenih očiju.

— Prokletstvo, ja sam tebe već negde video — govorio je lupež. — Setiću se ja već gde je to bilo, ništa ne brini. No, odmah ti mogu reći jedno: suviše si se rano porado-vao, amigo, suviše rano!

Neprijatan smeh, kojim je lupež propratio ove reči, upozorio je maršala da se blagovremeno okrene.

Kroz vazduh je prozviždao nož, tik uz maršalovo telo i zario se u drveni stepenik, ostavši tu da se klati.

Bantlajn specijal zagrme po četvrti put. Na kraju uličice, iz koje se Fleg pojavio, stajala su tri čoveka.

I oni su takođe bili odeveni kao Meksikanci.

Fleg i Drejk su uzvikivali od nade.

— Evo, stigli su!

Jednom od trojice pridošlih momaka revolver je već ležao u prašini.

Bio je to momak malog rasta veoma krivih nogu i pepeljavoplave kose. Pogranični pljačkaš Mek Donaldson.

Izvukao je kolt, kada njegov prijatelj, herkulski građen Leo Feder-

sen, nije uspeo nožem da pogodi cilj.

Treći čovek je bio melez, što se videlo na prvi pogled. Uz malo dežmekasto telo visile su mu ruke dugačke kao u gorile.

Sada je maršal Vajat Erp bio izložen velikoj opasnosti. Postavio se tako da su mu Fleg i Drejk stajali sa strane.

Drejk je to odmah primetio i hteo je da pođe za njim do ivice trema. Vajat je izvukao drugi revolver iz opasača i uperio ga na njega.

— Stoj, Drejk! Ja sam odmah znao da vas dvojica ovde niste sami, da crveni Džoni, Federson i Donaldson moraju biti negde u blizini. Da nije tako, vas dvojica biste se onesvestili od straha.

Fleg zauvra iz sveg glasa.

— Hej, poznajete li ga?

Trojica pridošlih lupeža odmahnuše glavom. Činjenica da nisu poznali veliki revolver, koji je stranac držao i koji je imao tako opasan domet, učinila je razbojnike opasnim.

— Svejedno. On nije čovek koji može petoricu momaka našeg kova da zaustavi. Bez brige, Mek, on ima samo još jedan metak u revolveru sa dugom drškom.

— Dva — prekide ga čovek iz Misurija krajnje hladno.

— Blef — potpaljivao je Fleg.

— Nećeš valjda da dovedeš do toga da se tri tvoja prijatelja upuste u avanturu. I sve to u nadi da će, čak i ako dvojica padnu, treći uspeti da se maši oružja. Prilično svirep i prljav plan, mister Fleg, ali izvolite.

Sad su stajala sva petorica razbojnika kao smešne figure od gipsa. Došli su u Sonoru u nameri da

mladom Tomasu Hoblonu iskopaju grob, to jest, da ga pošalju na vešala.

Kao što je već često činio u svom životu, Kedrik Hamilton je sada, u ovom odlučujućem trenutku, opet počinio grešku.

On, sin skromnog trgovca konjima iz Nevade, krenuo je jednog dana pravo prema zapadu, kako bi se u pristaništu Nju Orleansa ukrcao na brod. Tu je radio kao ložač i dospao do Tempika. Tamo je zbog nespretnosti i nesposobnosti otpušten. Jasno je da je zbog toga, što je bio beznačajan čovek, nesposoban i lenj, raznim zaobilaznim putevima, i nesumnjivo stranputicama, stigao do zvezde gradskog šerifa. Sada je smatrao da je došao trenutak da se iskupi za poniženje, koje je prethodnog dana doživeo, a i danas od Dok Čester.

Ovaj bedni čovek, koji je morao već nešto za tolike godine da nauči, umesto što stalno razvija svoj talenat za greške, smatrao je da je došao trenutak da se umeša, da dejstvuje.

Skočio je i doviknuo maršalu:

— Ovde se više neće pucati!

Donaldson je odmah reagovao, prišao nekoliko jardi i izvukao kolt. Melez je krenuo odmah za njim. A i bacač noža takođe.

— Sklanjaj se, Fleg — naredi Donaldson. — Momka ću ja sam srediti.

— Nećeš valjda — začu se glas iza Donaldsonovih leđa, koji je dolazio iz konjušnice. — Na tvom mestu dobro bih promislio.

— Ko je sad ovo? — promrsi Donaldson, obraćajući se melezu.

— Ne znam.

— Okreni se, vole.

— Jest, pa da me ustreli. Nisam valjda poludeo.

— Federson, okreni se!

Herkulski građen lupež lagano i oprezno okrete glavu.

Preko, na prislonjenim vratima konjušnice, stajao je nemarno oslonjen vitak, visok čovek u crnom odelu, kakvo su ovde uglavnom nosili sudije i sveštena lica. Košulja mu je bila blistavo bela, a somotška mašna brižljivo vezana. Dugačak kaput bio mu je raskopčan, tako da se video, kao otrov zelen, izvezeni, prsluk, a isto tako i široki opasač, načičkan mecima. U obema rukama držao je poniklovane revolvere kalibra četrdeset pet, čije su drške bile ukrašene slonovačom. Crni stetson sa širokim obodom bacao je oštru senku na njegovo gotovo otmeno lice, na kome su, bez sumnje, najupadljivije bile ledenoplave oči.

Federson se prvo nasmeja tiho, a onda prsnu u smeh i glasno povika.

— Šta li ti je, budalo? — brecnu se Donaldson na njega.

— Okrenite se, konačno — govorio je, gušeći se od smeha, herkulski građen lupež. — Okrenite se, pogledajte ovu ptičicu svojim očima! Jedan jenki, dendi, snob iz savane! Pravi pravcati uštogljenko, koga je njegova ženica isterala iz kafane.

Razbojnik Li Federson bio je u ogromnoj zabludi, kao što su, uostalom, bila malo pre i njegova dva prijatelja, kada se radilo o maršalu Vajatu Erpu.

Razbojnici se lagano okrenuše. Donaldson istog trenutka uperi revolver. Ni ostali se nisu dvomili.

Međutim, revolveri čoveka na vra-

tima konjušnice već su bljuvali vatru.

Čuli su se glasni povici lupeža, obavijenih sada oblacima barutnog dima. Svi su bili samo lakše ranjeni u ruke, ali nijedan od njih više nije držao revolver.

Šerif Hamilton je ležao na zemlji, pogođen snažnom Erpovom pesnicom. Obema rukama je držao glavu, koja ga je jako bolela. Bol ga je sprečavao da nešto smisli.

Bio je to ponovo Džim Drejk, žilav i uporan kao divlja mačka. Hteo je da se dokopa svog kolta, što je bilo ravno izvlačenju usijanog gvožđa iz vatre.

— Stoj, Drejk! — ponovo odjeknu glas čoveka sa vrata konjušnice. — Ja ovde treba da podelim još nekoliko poklona za srećan put. Spremio sam i nekoliko za one koji kreću u pakao. Nemoj to smetnuti s uma.

Na to se Drejk nepovređenom šakom lupi pljoštimize po čelu.

— Holidej! Dok Holidej, prokletstvo, a onaj tamo je Vajat Erp. Baš sam bivo, običan vo!

Hari Fleg obori glavu i promrmlija:

— Vajat Erp! To ne može biti istina...

Mek Donaldson je napregnuto posmatrao nekadašnjeg zubnog lekara iz Bostona, sada najpoznatijeg kockara na celom zapadu. Pored izvanredne kockarske veštine, mnogi ljudi su tvrdili i da je najveći strelac, koga je zapad imao.

Dok Holidej im se obrati:

— Bacite pucaljke, momci. Ja sam čudan čovek. Kada vidim revolvere u taku poganim rukama, spopadne me smeh, kao malopre Federsena. A ikada se smejem, on-

da drhtim. To je vrlo nezgodno dok držim prst na obaraču. Svašta može da se dogodi.

Mek Donaldson opsova žesto i, ne okrećući se, uzviknu:

— Drejk, proklet da si, Džime Drejk! Reci da to nije istina! Reci mi da ovaj dugonja, koji vas dvojicu, a i nas trojicu tako hladno drži u šahu, nije Vajat Erp. Reci mi da ovaj popa ovde, koji nam je upravo pokazao streljačku veštinu, kojom bi i cirkuskog strelca naterao da pocrveni, nije Holidej. Reci mi to, Drejk, odmah, pre nego što te udavim!

Drejk nije imao prilike da odgovori svom gazdi. To je učinio maršal.

— Da, Donaldson, moje ime je Erp. Ja sam vas, u stvari, još pre tri nedelje čekao u Pretorija Lejku, pošto ste spalili Rigerov ranč. Ali, za dlaku ste mi umakli. Ideja sa dimnim signalima vam nije baš najnovija, ali nema spora, prilično je maštovita.

Mek Donaldson je bacio svoje oružje na tle. Lice mu je iznenada delovalo sivo i upalo.

Federson je stezao svoju povređenu ruku. Strah ga je gušio. Imao je prilično nečistu savest.

Ipak, najviše mrlja na savesti imao je čovek, koji se držao prilično miroljubivo — Crveni Džoni.

Meleza je takođe Dok Holidej ranio u desnu ruku. Međutim, on se ponašao kao da se ništa nije dogodilo.

Vajat gurnu šerifa vrhom čizme.

— Imam još jedan zadatak za vas, šerife. Ustanite i pretresite ovo zgodno društvo.

Hamilton spremno skoči na no-

ge i pohita da izvrši naređenje. Kada je čuo ime čoveka, koji ga je jednim jedinim žestokim udarcem oborio na zemlju, za trenutak mu se učinilo da će se onesvestiti. Pozlilo mu je ne od udarca, nego od imena.

— Vajat Erp! Kako je to moguće! Čuveni maršal iz Dodž Sitija, koji je savladao ozloglašenog Džeka Donegana i sproveo ga u zatvor u Šeridan. Čovek, koji je ubicu Hogetera sledio danima i najzad ga uhvatio, koji je revolveraša Hala Flanagana uništio, koji... Prokletstvo! Moglo bi se nabrojati desetine i desetine imena razbojnika, koje je nesalomljivi i uporni čuvar zakona iz Dodž Sitija doveo pred sudiju.

A sada stoji ovde, kraj njega, u glavnoj ulici Sonore.

Dok Holidej je lagano krenuo ulicom. Bez žurbe je napunio koltove, zapalio cigaretu i naslonio se na stub trema ispred berbernice.

Vajat je posmatrao ženu, koja je bleđa lica, ali pribrano, pratila događaj, a onda pohitala da previje ranu na ramenu starog Goldvotera, koji je ponovo došao svesti.

Vajat pokaza na ranjenikove grudi.

— A ovo? Šta je s tim pogotkom? Žena se blago osmehnula.

— Imao je sreće, maršale. Nosi u unutrašnjem džepu svog kaputa metalnu tabakeru, koja je sada na jednoj strani probušena, a na drugoj, srećom, nije.

Pošto je Goldvoter odveden u le-karkinu kuću i tamo previjen, šerif Hamilton je strpao petoricu savladanih razbojnika u zatvor. Kada su se vrata s rešetkama zatvorila za poslednjim, ovaj ograničeni čovek

vek zabaci glavu i zadovoljno protrlja ruke:

— Mi smo takođe jedna izuzetna porodica, mister Erp, koliko da znate. Još moj deda, Artur Hamilton, bio je gotovo genije...

Vajat se nestrpljivo okrenu.

Šerif je zbunjeno gledao za njim, razmišljajući: „Šta li mu je? Samo sam hteo malo bolje da mu se predstavim. Ali on nije u stanju da nekog sasluša do kraja. Tja, još jednom se potvrdilo da su čuveni ljudi osobenjaci. Ako bolje promislím, šta bi bilo od svega toga da nisam bio prisutan? Konačno, ja sam onu dvojicu razoružao, a onda i ostalu trojicu pretresao.

Šerif Hamilton je sve ovo razmišljao, mrmljajući sebi u bradu. Bio je prekinut u pola misli koju je čak izrekao poluglasno. — I da sam...

— Da ste vi jutros nekoliko sati duže spavali, mister Hamilton, maršal bi sve ovo brže i bezbolnije obavio.

Bio je to Dok Holidej, koji je stajao u vratima, koja su vodila u zatvor. Hamilton ga nije primetio.

— Ah, mister Holidej — rekao je šerif udvorno. — Stvarno je zaprepašćujuće kako uvek uspevate da pokrivete maršalu leđa.

— Smatrate to zaprepašćujućim! — reče kockar, držeći cigaretu u uglu usana. — Pa to je moja dužnost da tako korisnog čoveka čuvam od lupeža, koji bi svakog trenutka mogli da ga napadnu s leđa.

Tom Hoblon je sedeo pored maršala u Harderovom pansionu i pos-

matrao visokog čoveka razrogačenim, gotovo dečijim očima.

— I ti uopšte nikog nisi video?
— pitao je čovek iz Misurija još jednom.

— Ne, mister Erp, nikoga.

— Ne znaš nikoga, sa kim je mister Larkin bio u neprijateljstvu?

— Ne, sasvim sigurno ne, mister Erp. Uostalom, da je imao nekog neprijatelja kod kuće u Heršou, kakve bi to veze imalo, kad su nas napali Indijanci?

Maršal odmahnu glavom.

— Ne, Tom, to nisu bili oni. Bili su to ljudi, koji sada sede u zatvoru. Oni su samo podražavali Indijance.

— Ali...

— Imaš li još uvek vrh strele?

— Naravno.

Tom izvadi žalosnu uspomenu iz džepa i položi je na sto.

— Nikad se Indijanac ne bi koristio ovakvom strelom, Tom.

— Zašto ne?

— Pogledaj još jednom ovaj vrh. Načinjen je od obrađenog metala, od komada čelika, koji je sigurno izrađen u nekoj od fabrika na istoku.

Mladić je posmatrao vrh strele sa svih strana.

— Znae li to pouzdano?

— Sasvim.

— U tom slučaju nas nisu napali Indijanci, zar ne? A šta je sa dimnim signalima?

Vajat je zamišljeno ključao glavom.

— E, to je već nešto složenije. Banda je, bez svake sumnje, na neki način sa tim povezana. Ali, ne mogu nikako sebi da objasnim kakvog to smisla ima. Ne moraju da sa četiri brda šalju plavičasti dim

u nedužno nebo samo zato da bi u jednom tesnacu napali kola. Osim toga, ne mogu da pretpostavim da je Donaldson tako daleko poslao ljude i to na nekoliko strana, da bi puštali dimne signale. Suviše su velike kukavice svi oni. Razmisli i sam. Od njih petorice bi, da su dimni signali njihovo maslo, trojica morala da budu odsutna i to na duže vreme. Uostalom, video si i sam da su dimni signali bili prilično udaljeni jedan od drugog. Donaldsonova banda je, u stvari, horda, koja se nipošto ne bi razbijala samo zato da se učine besmislene stvari, kao što je puštanje dimnih signala.

— Vi zapravo mislite da se ti signali nisu na nas odnosili?

— Ni na vas, a ni na Donaldsonove ljude. Istina, oni su vas napali. Ja sumnjam na meleza, mislim da je on odapeo strelu. Međutim, šta se iza svega toga krije, za mene je još uvek velika zagonetka. Džems Larkin nije za te lupeže mogao da bude privlačan plen. Čovek, koji sam, sa jednim mladićem, ide na kolima savanom, nipošto ne može biti bogat čovek, pa prema tome ni privlačan za pljačkaše.

— Zbog čega su ga onda ubili? Maršal sleže ramenima.

Dok Holidej, koji je stajao naslonjen na zid, između dva prozora, reče:

— Oni su ga sa nekim zamenili, ili ipak postoji neka tajna u vezi sa trgovcem Larkinom.

Tom prođe prstima kroz gustu kosu.

— Tajna?

— Ljudi, koji su puštali dimne signale, sigurno su sasvim nešto drugo nameravali.

Svu trojicu mučilo je isto pita-

nje. Šta su Donaldsonovi momci smerali? Šta su pretpostavljali da se nalazi na kolima? Kome je bila namenjena smrtonosna strela, ako ne trgovcu?

Ko je puštao dimne signale i zbog čega?

Najzad, zbog čega je Greg tvrdio da je mladi Tom ubio trgovca?

Mladi Tom Hoblon dobio je sobu u istom hodniku, u kome su se nalazile sobe Doka Holideja i Vajat Erpa.

Šta li će reći mladići, kada se bude vratio i ispričao im da je posle napada putovao sa Vajatom Erpom kroz kanjon? Da je, zajedno sa njim, sahranio ubijenog mister Larkina, da je Vajat Erp sakrio svog konja u jednu uvalu u kanjonu, da je vozio kola, da je zavarao lupeže? Šta li će tek reći kada im bude ispričao da ga je ovde, u Sonori, šerif uhapsio, da su ga, prerušeni u Meksikance, teretili da je ubica, lupeži: Drejks, Fleg, Feder-son, Donaldson i nekakav melez, Džoni i, najzad, da su ga spasli Vajat Erp i Dok Holidej?

Dok je mladić, koji je prethodne noći veoma loše spavao, sada ležao u sobi pansiona i razmišljao o uzbudljivim događajima proteklog dana, dva prijatelja su stajala kraj konjušnice, odmah uz pansion, i posmatrala ulicu.

— Zašto li je Donaldson sa svojim lupežima došao ovamo u Sonoru? — promrmeljao je maršal sebi u bradu.

— Zbog toga što je po svačemu ce-
nu hteo mladiću da namakne omču na vrat.

— To mi je sasvim jasno. Ali zbog čega je to hteo?

— Verovatno iz nekog razloga

dovoljnog da mu zauvek zatvori usta.

— Možda se pribojavao da će mladić suviše pričati?

— Ali, u tom slučaju su ga mogli stići pre grada i sami to obaviti.

Holidej odmahnu zamišljeno glavom.

— Možda mi tome pridajemo suviše veliki značaj. Nije isključeno da su vas lupeži primetili, pa su prema tome znali da neko štiti kočiju sa mladićem. Prema tome, ni pošto nije bilo jednostavno dokopati ga se pre Sonore. Konačno, to nije Klantonova banda...

Vajat okrete glavu i značajno pogleda kockara.

— Upravo to je ono što me veoma brine, Dok. Ne, lupeži u zatvoru nisu tog kalibra. Iako sam uveren da baš Crveni Džoni nosi na duši trgovca, nema sumnje da i ostali članovi bande imaju nečistu savest. No, kad pomislim na dimne signale, ne mogu da odagnam jednu misao, odnosno, iz glave mi ne izbija jedan određeni čovek.

Na Vajatovo ogromno iznenađenje, Holidej je izgovorio ime tog čoveka:

— Ajk Klanton!

Vajat iznenađeno pogleda prijatelja.

— Kako vam je to palo na pamet?

— Zato što satima samo na to mislim. Tako neobični postupci nisu svojstveni malim ljudima, naročito ne graničnim pljačkašima Donaldsonova kova, koji se ovde pre-
rušava u Meksikanca, da ga ne bi poznali, a preko, odeven kao ka-
uboj, za Meksikance je Gringo. Ako se na nekoliko tačaka, udaljenih mi-
ljama jedna od druge, dižu dimni

signalu put neba, onda su u akciji ljudi, koji planiraju nešto veliko. U svakom slučaju, nešto u velikom stilu, posle dugog razmišljanja. Tako nešto bi najpre mogao da pripišem Ajku Klantonu.

Maršal klimnu glavom odobravajući.

— Isto, sam to i ja mislio. Sve je to veoma logično. Kada bih samo znao šta sa tim ima ovaj lupez Donaldson? Postoji, naravno, mogućnost da su ih zavrbovali Klantonomi. Ali, za šta? Da ipak nešto imaju sa dimnim signalima, govori u prilog činjenica da je Greg tako tvrdokorno govorio protiv mladića. Isto tako, sumnjivo mi je i Donaldsonovo lice u trenutku kada sam mu rekao da dimni signali nisu baš novi trik, ali su prilično maštovit.

Tapkali su u mraku, a bili su pri tom veoma blizu rešenja.

Već nedeljama su bili na putu, sledeći trag meleza Florentino Kruza, koji je pod imenom Indijan Čarli bio ozloglašen daleko iza granica Arizone. „Slavu” mu je donelo i članstvo u Klantonovoj bandi.

Kruz je bio ubica, koji je Vajatovog brata Morgana osamnaestog marta 1882. godine u Hačovom salunu u Tombstonu ubio s leđa.

Neke od članova bande ubica maršal je uspeo da likvidira. Poslednji od njih bio je ozloglašeni Sirli Bil. Vajat Erp ga je u jednom dvoboju u glavnoj ulici Sajl Nej-kija smrtno pogodio.

Sada je još samo melez izmicao njegovoj osveti.

I peti čovek, koga Vajat Erp još nije znao.

Ko je bio taj peti čovek?

Odgovor na ovo pitanje mogao

je dati još samo Florentino Kruz.

Jedan kauboj, koga su sreli dole kod La Kanote, obavestio ih je da je sreo meleza u prostranoj ravnici ispred Heršoua. Ulogorio se u senci grupe džinovskih kaktusa.

Možda Vajat i Dok ne bi pridavali kaubojevoj priči naročiti značaj da nisu već sledećeg dana u jednoj kantini razgovarali sa peonom sa velikog Simon ranča, koji im je nešto slično rekao:

— Preko, ispred Heršoua, mora da je bio. Video sam ga. Jahao je šarenog ždrepcu. Poluindijanac, u to sam siguran.

— Kuda je odjahao?

— Nikuda. Zaustavio je konja na uzvišici i stajao dugo, gledajući prema zapadu...

Od toga dana su Vajat Erp i Dok Holidej krstarili užarenom savanom kroz pokrajinu Santa Kruz, tragaajući za kosookim ubicom.

Dok je kockar dan ranije, posle dugog jahanja, koje je trajalo noć i dan, pretražio naselje Maderu, a zatim sledećeg dana već stigao u Sonoru da se odmori, čovek iz Misurija je krstarilo savanom i tako iznenada ugledao dimne signale.

Vajat Erp je pohitao da se što pre dokopa kamenog ostrva, koje se nalazio usred peščane ravnice. Ubrzo je otkrio da je to kameno ostrvo prosečeno pravim kanjonom. Tu je potražio neko mesto, koje bi bilo dovoljno sigurno i tamo sakrio svog konja, a onda se sam popeo na visoki kamen, kako bi imao bolji vidik.

Tada je otkrio svež trag kola, koji je vodio tačno prema klancu i odatle se gubio. Odmah zatim otkrio je i drugi trag. Vodio je di-

rektno sa istoka, sa planina, takođe prema maloj kamenoj oazi.

Bio je to trag nekoliko konja. Dakle, u tom uzanom tesnacu moralo je biti ljudi. U to prodorni indijanski poklič narušio je tišinu, a odmah zatim kanjonom odjeknu pucanj. Višestruki odjek odbijao se o kamene zidove tesnaca.

Maršal brzo napusti svoju osmatračnicu i uskoro začu kako po kamenom tlu odjekuju točkovi kola koja su nailazila. Odmah je primetio da je vozač izgubio vlast nad konjima i da se kočija opasno nakreće u krivinama tesnaca. Bilo je pitanje trenutka kada će se razbiti o kamenu zid. Znači, morao je odmah nešto da preduzme.

Pošto nije imao više vremena da traži jahače, čije je tragove otkrio, a ubijeni trgovac mu je nešto kasnije potisnuo sve druge misli, usredsredio se na to da kola izvuče iz kanjona. Prema tome, skrenuo je prilično daleko prema zapadu i stigao, kao što se već zna, do grupe kaktusa.

Pošto su sahranili starog trgovca i mladi Tom Hoblon nastavio put, maršal Erp je još prilično dugo ostao u zaklonu, ali se ništa nije dogodilo.

Kasno u noć stigao je u grad, a onda odmah u rano jutro, zajedno sa Dokom Holidejem krenuo natrag u savanu, da potraži jahače. Bez uspeha.

Stigli su natrag u Sonoru kada je Goldvoter već bio ranjen. Dok Holidej je odmah krenuo u zaklon u konjušnicu, da pokriva leđa svom prijatelju.

—oOo—

Bilo je podne. Sunce je bilo u zenitu i formalno palilo zemlju.

U glavnoj ulici Sonore vladala je mrtva tišina. Čupav pas se vukao oborene glave i podvijena repa duž senke tremova. Pohitao bi samo napred da što pre pređe osunčane delove između kuća, a onda se, konačno, iscrpljen sručio pored bačve sa kišnicom. Iznad kuća i iznad ulica treperila je jara.

Vajat Erp je celo pre podne do pola dvanaest saslušavao uhapšene lupeže, ali, na žalost, ništa od njih nije čuo, što već i sam nije znao.

Posle toga su se oba prijatelja ušančila u obližnjoj krčmi. Kockar je odsutno gledao u svoju čašu, a maršal motrio na ulicu.

Od smrti svog brata Morgana nikada više nije u krčmi okretao leđa vratima. Odlučio je da to nikada i ne čini, ukoliko nije bio siguran da mu je Holidej iza leđa.

Još dva zločinca iz gupe tombstonskih ubica bila su u životu. Prema tome, još dva čoveka bila su spremna da ugase život svakoga ko im se nađe na putu, a naročito članova porodice Erp, za koju su se zarekli da će je uništiti.

U krčmi se začu lenj, umoran topot konja.

Vajat Erp se odvojio od šanka, a kockar podiže glavu i zagleda se u vlasnika lokala.

Džoni Tajmerman je osetio taj pogled čak u temenu i podišla ga je laka jeza.

— Ima li šta, Dok? — upitao je ljubazno.

Holidej s dosadom odmahnu rukom i uzvрати:

— Još ništa.

Lice vlasnika krčme imalo je nesiguran izraz.

— Ali, kako da kažem, nešto lebdi u vazduhu.

Holidej iskosi malo glavu i mu-njevito upita:

— Vi nešto znate?

— Ja — promuca krčmar zbu-njeno. Ja ne znam ništa, baš ništa. Ja nikada ništa nisam ni znao, ku-nem vam se.

Holidej odmahnu rukom i s do-sadom se ponovo zagleda u čašu.

— Ne morate mi se kleti, Džoni, ja sam u to ubeđen.

Krčmar nije osetio porugu u koc-karevom glasu. Da se nije začuo smeh čoveka iz Misurija, koji je upravo prilazio, bio bi uveren da je sve brige prebrinuo.

Vajat Erp se ovde tako postavio iza vrata, da je mogao preko nji-hovih krila da posmatra ulicu. To su bila ona ista vrata, ispred kojih se sručio nesrećni doktor Čester, dobrovoljna žrtva svoje slabosti prema alkoholu. Stojeći tako uz vrata od teške tikovine, Vajat je primetio jahača kako dolazi sa ju-ga. Bio je to visok čovek širokih ra-mena. Nosio je sivi šešir sa širokim obodom, sivu košulju i žutu maramu, čiji su krajevi padali na desno rame. Uz sve to nosio je kratak smeđi prsluk i smeđe pantalone, koje su mu padala preko čizama sa visokim sarama. Imao je široko, tvrdo lice oštarih crta i žučkaste, nešto rastavljene oči. Izgledao je da nije imao oružje. Jahao je divnu belu kobilu, čije plemenito porek-lo nije moglo da promakne pozna-vaocu.

Kockaru nipošto nije promaklo da je Vajat, koji je počeo da se smeje na krčmareve zakletve, iz-

nenada umukao. Holidej se odvoji od šanka i pride stolu za bilijar. Postavio se tako da je mogao da vi-di svog prijatelja, a i krčmara. Odavde je čak mogao da baci pog-led kroz prozor i takođe vidi jaha-ča.

Vajat okrete glavu i izmenja po-gled sa Dokom Holidejem. Ovaj ne-primetno klimnu glavom.

U međuvremenu je jahač vezao svog konja za prečku i laganim, le-njim koracima se peo uz stepenice trema. Zastao je na gornjem stepe-niku i pogledao niz ulicu, u prav-cu iz koga je došao.

Šta li je tražio baš on, čovek, ko-ga je maršal najmanje ovde očeki-vao, a istini za volju, i najmanje želeo ovde da vidi. Šta je tražio u ovom zabačenom gradu u sred pod-neva.

Krila pomičnih vrata pokrenula su se iza njegovih leđa. Međutim, pridošlica se nije okrenuo, čak ni pokrenuo. Stajao je ukočeno i ne-pomično, kao da je od kamena is-klesan.

Sada je počela igra nerava. Mar-šal je izašao ispred vrata i čut-ke, takođe nepomično, posmatrao jahačeva leđa. Ovaj se okrete tek pošto je istekao možda čitav mi-nut.

Vajat je sada video, oštro, mužev-no, moglo bi se čak reći lepo lice i žive oči boje čilibara.

— Helo, Ajk.

— Helo, Vajat.

Da, to je doista bio Ajk Anton, čovek koji je samog sebe prozvao „kraljem Arizone” i bio vođa naj-veće bande, koja je ikada postoja-la na starom Zapadu.

Čovek, čije je ime postalo legen-da još za njegova života.

Vođa bande, koji je dvadeset četrnaest kilometra jugozapadno od Tombstona imao dosta veliki, ali zapušteni ranč, i koji je, do pre godinu dana bio vođa ozloglašene bande, čiju snagu nije niko poznavao, izuzev možda njega samog. Uprkos svemu tome, ne bi se moglo reći da je sada bio iznenađen, ili da se osećao nelagodno.

Kakav pozdrav! Ko ga je čuo, mogao bi da tvrdi, pa i da se zakune, da su se to pozdravila dva stara prijatelja, ili, u najmanju ruku, stara poznanika, koji se duže vremena nisu videli!

Zar to nisu bila ona dva ista čoveka, koja su se sukobila u O. K. koralu, u Tombstonu, mestu koje je ušlo u istoriju Sjedinjenih Država? Zar nisu tada stajali jedan prema drugom kao smrtni neprijatelji?

— Iznenađen sam da vas vidim ovde, Ajk — reče maršal tiho.

— A ja nisam što vas ovde nalazim — uzvрати Klanton.

Džon Tajmermen se trgao, kao bičem ošinit, kada je čuo da maršal dva puta izgovara ime Ajk!

Na celom svetu postojao je jedan jedini čovek za koga je Džoni Tajmermen znao da se zvao Ajk: Ajk Klanton!

U stvari, krčmar ga je znao samo iz novina i iz priča, koje su ljudi pričali za njegovim šankom. Za njega je on bio najveći vođa bande u Arizoni i na Zapadu, neka vrsta negativnog heroja, koji je za sobom imao nebrojene avanture.

Tajmermen je, u stvari, poslednji put čuo za njega posle užasnog obračuna u tombstonskom O. K. koralu, gde su braća Klanton i...

Od silnog straha vlasnik saluna nije smeo ni da dovrši misao.

Pakao, to ne može biti istina! Na njegovom tremu su sada stajali jedan prema drugom Vajat Erp i Ajk Klanton!

Za majku božiju, to ne bi smelo da bude istina!

Krupne graške znoja rosile su Tajmermenovo čelo. Osećao je kako mu ruke lagano postaju vrele i vlažne. Na hladnoj limenoj površini šanka obrazovale su se vlažne mrlje.

Još uvek su stajali, jedan nasuprot drugog, ćutke i nepomično. Maršal i pobunjenik Arizone, moćni vođa bande, Ajk Klanton. Oko njih, na ulici, lebdela je nesnosna jara: žarko podne Sonore.

— Vi nećete popiti sa mnom piće — rekao je Klanton.

To je pre bio zaključak, nego pitanje.

— Šta tražite ovde, Ajk? — izgovorio je čovek iz Misurija sa nedvosmislenom oštrinom u glasu.

Ne sklanjajući pogled, odmetnik je uzvratio:

— Znam da ćete me smatrati ludim, ali tražim svog brata Fina.

Između Vajatovih obrva usekla se duboka bora.

— Još uvek?

— Još uvek, maršale.

— Pa tražili ste ga još onda, gore, u Taksomu?

— Da, tačno, a sada ga tražim ovde, u Sonori.

— Prilično dugo tragate za njim.

— Da, ali cenim da bi to moglo i duže da potraje.

Ajk je još uvek stajao na suncu. Maršal ga je ispitivački posmatrao.

— Koliko ćete ostati ovde?

— To još ne bih mogao da znam.

— U redu, dođite u senku.

Na tvrdom, odlučnom licu odmetnika zaigrao je osmeh.

— Uvek ste bili džentlmen, maršale. To vam se ne može osporiti.

Klanton krete nekoliko koraka napred. Sada je stajao još bliže svom većitom protivniku, najžešćem neprijatelju, čoveku, koga je mrzeo celog svog života i protiv koga se borio.

— Niste li možda s drugim name-rama pošli na ovaj put?

— To je vaš posao da utvrdite — odgovori Klanton, a onda prođe pored maršala i pride šanku, gde je sreo pogled nekadašnjeg lekara iz Bostona. Nabrao je obrve i mirno, kao da je to najnormalnija stvar na svetu, rekao uz osmeh:

— Helo, Dok!

— Helo, Ajk! — uzvрати Holidej i dodirnu obod šešira.

Sada su bila na okupu tri čoveka iz O. K. korala!

Ajk se nemarno nasloni na šank. Džoni Tajmermen ga je posmatrao kao da je utvara.

— Helo — reče Ajk i još jednom dodirnu obod šešira.

— Helo, mister Klanton — promrsi krčmar kroz zube.

— Poznajete me? — upita Klanton.

— Naravno, mister Klanton, to jest, kada sam čuo kako vas je maršal oslovio, pomislio sam da možete biti samo Ajk Klanton.

— Kako je, to lepo, kada se samo na jednog može pomisliti — reče kockar podrugljivo.

Ajk se nije okrenuo, nego je poluglasno rekao:

— Viski, molim.

Krčmar dohvati flašu sa police i stavi čašu pred pobunjenika. Zlatnožuta tečnost poteče u čašu.

Ajk Klanton u tri gutljaja ispi žestoku mešavinu skoča i jevtine Luizijana rakije.

Čovek iz Misurija dade kockaru znak.

Holidej pride šanku, položi dva novčića na njega i dodirnu šešir u znak pozdrava. Dok je išao prema vratima, i na taj način okrenuo Klantonu leđa, Vajat je oštro držao na oku lokal. Sve to je sada bilo tačno proračunato i planirano. Maršal je o tome više nego ikada vodio računa, jer nije hteo da bilo kome na ovom svetu pruži šansu da nekom od njegovih prijatelja i saradnika puca u leđa.

— Ostajete li na tremu?

— Da — uzvрати kockar. — Pretpostavljam da vi želite preko, do zatvora.

Vajat zadržano pogleda svog prijatelja, a onda mu jedva primećan osmeh zaigra na usnama. Što su duže ova dva čoveka bila zajedno, sve su se bolje sporazumevala bez i jedne reči.

Dok je maršal išao osunčanom ulicom prema šerifskoj kancelariji, Holidej je stajao naslonjen kraj vrata, i pušio.

U to je iza sebe čuo šum, izmakao se i jedna mlada žena prođe pored njega.

Imala je tamnoplavu kosu. Neoplava haljina dosezala je do zemlje. Nosila je na ruci korpu. Kockar nije mogao da joj vidi lice, jer je hitro promakla kraj njega.

Onda se spotakla. Holidej priskoči i prihvati je. Devojka podiže glavu i kockar ugleda uzbuđujuće lepo lice: tamne oči, izvijene obrve, sveže, rumene usne i kosu u krupnim kovrdžama.

— Hvala, mister, hvala — pro-

mucala je devojka, pocrvenevši.

Kockar odmahnu.

— Važno je da se sve dobro završilo, gospodice.

— Ja sam Frensi Simon.

Kockar klimnu glavom.

— Ol rajt...

Prokletstvo, nije uspeo da kaže svoje ime, kao što bi to bio red.

Devojka je već odavno otišla i zamakla za sledeći ugao, a on je još uvek zamišljen stajao na onom istom mestu, gde je prihvatio da ne padne.

Kakvo je to ime nosio? Ime, od koga su ljudi drhtali, koje nije smeo da izgovori pred lepom, mladom devojkom.

Holidej ljutito odbaci daleko od sebe do pola popušenu cigaretu.

Ono što se kasnije dogodilo, bilo je do najsitnijih detalja prepričavano, iako to niko nije do kraja shvatio.

Novinar i pisac, Džon Salvador je objašnjavao:

„Ispitivao sam gotovo trideset ljudi satima. Naravno, svako od njih je imao svoju sopstvenu verziju. Jedino što je bilo zajedničko, bila je konstatacija da se sve dogodilo munjevito. Tako brzo i neumljivo su sledili događaji, jedan za drugim, da ih je doista bilo teško povezati i dovesti u logičan red. U svakom slučaju, u tih nekoliko minuta kao da je u glavnoj ulici Sonore eksplodirao ogroman sanduk dinamita, napunjen sitnim, malim, pojedinačnim eksplozivima”.

Podne tek što je prevalilo. Maršal je ušao u šerifsku kancelariju.

Hamilton, koji je sedeo za pisanim stolom i dremao, skoči kao oparen sa stolice.

— Mister Erp!

— Donesite mi ključeve.

Šerif pohita da izvrši naređenje.

Otvorili su vrata hodnika, koji je vodio u zatvor. Oštri koraci i zveket Vajatovih mamuza odjekivali su kamenim hodnikom.

Donaldson je primetio maršala i šerifa kako prolaze pored njegove ćelije.

— Hej, Erp, koliko nas još mislite zadržati u zatvoru? — doviknuo je vođa bandita.

Drejk i Fleg nalazili su se u sledećoj ćeliji. Vajat zaključio da je le-karka morala biti ovde, jer su svima ruke bile previjene.

U pretposlednjoj ćeliji se nalazio Federson. I pored njega su prošli.

Maršal gurnu ključ u vrata poslednje ćelije.

Crveni Džoni ustade sa svog ležaja. Odmerio je Vajata svojim pod-muklim pogledom.

— Izlazi napolje, Džoni!

Melez ostade da stoji.

— Hajde, kreći!

Tek tada se melez pokrete i izađe u hodnik.

Hamilton je izvukao revolver iz opasača. Na veliko iznenađenje ostale četvorice zatvorenika, poluin-dijanac je izveden iz zatvora.

Šta to treba da znači?

Četvorica razbojnika su, naravno, znala da je melez u kanjonu odapeo smrtonosnu strelu na starog trgovca, ali maršal to nije mogao znati. Ili...?

Kad su stupili u kancelariju, Vajat dobaci zbunjenom šerifu ključeve.

— Dolazim za nekoliko minuta natrag.

Tih nekoliko predstojećih minuta biće ubistveni.

Melez je postao uznemiren.

— Šta hoćete od mene, maršale?

— Napred, krenimo!

Vajat propusti Crvenog Džonija pola koraka ispred sebe, ostavši iza njega, levo, nešto malo sa strane.

Još nisu stigli ni do ivice trema, a iz uličice, koja je izlazila na glavnu, izleteše tri jahača.

Odjeknuše pucnji. Crvenog Džonija kao da je udarila neka nevidljiva pesnica, odbacila napred i položila u usijani pesak.

Vajat Erp je u jednom skoku bio iza bačve za kišnicu i tu se sklupčao. Kroz oblake barutnog dima uspeo je da prepozna prvog od jahača. Bio je to Džek Halberi, momak iz Tombstona, koji se uvek nalazio na strani Klantonovih.

Levo od njega, na konju, koji se divlje propinjao, sedeo je Baster Džeferson, takođe jedan od Klantonovih ljudi iz Tombstona.

Treći jahač bio je Voren Kleborn, brat Bila Kleborna, takođe stari član bande.

Džek Halberi je jednim metkom iz bantlajn specijala bio izbačen iz sedla.

Ni Džeferson nije bolje prošao. Ubrzo ni on nije bio više na leđima uznemirenog konja.

Samo je Kleborn, najprevejaniji od trojice lupeža, parirao veštije. Uspeo je već da ispali dva metka na maršala. Odmah je kliznuo sa konja i koristio telo životinje kao zaklon.

Vajat je primetio Doka Holideja kako stoji preko na tremu, lako rasporačen, sa revolverima u ispruženim rukama.

Stajao je nepomično. Nekako čudno ukočeno.

Da nije pogođen?

Ili je to bio hladan, smišljeni mir, stanje iščekivanja, pred odlučujući trenutak?

Vajat je, uprkos pucnjavi i iznenadnom napadu, s vremena na vreme bacao pogled na ulaz u salon.

Gde je Ajk Klanton?

Sada je Vajatu bilo jasno da Holidej njega čeka i da samo zbog toga ne puca, kako ne bi otkrio svoj položaj.

Koso, nasuprot Vajatu, kroz drvenu ogradu se provukla jedna ruka sa ispruženim revolverom.

Pendi Plejbuš! Takođe Klantonov čovek iz Tombstona. Stajao je tačno šest jardi iza Holideja.

Istovremeno, kada je Vajat uzviknuo:

— Dok, iza vas!

Kockar se već bacio u stranu i oba njegova revolvra bljuvala su vatru.

Plejbuš se, pogođen, sruči na ogradu.

Pomična vrata saluna još su uvek mirovala.

Vajatov pogled je sada prelazio preko prozora na gornjem spratu, a onda prešao na ulaze u susedne kuće.

Nigde nikoga!

Prokletstvo, taj Ajk Klanton! Da ga je bar odmah, udarcem pesnice, poslao u carstvo snova. Sada se nalaze u klopci i to samo zbog njega.

Iz kapije konjušnice izlete čovek sa puškom. Vajat je pucao prema njemu i sekundu kasnije čoveku ispade oružje iz ruke.

U tom trenutku konačno su se na suprotnoj strani ulice pokrenu-

la krila pomičnih vrata. Razmaknuta su sasvim lagano. Onda se pojavilo lice nekrunisanog kralja razbojnika, Ajka Klantona. Sasvim lagano je rastavio krila vrata i pogledao niz ulicu. Nije još ni zakoračio napred, kada je začuo škljocanje Holidejevih revolvera.

— Stoj gde si, Ajk!

Otpadnik za trenutak skrete pogled i odmeri kockara, a onda ponovo okrete glavu.

— Kleborn — zagrmeo je preko ulice.

Voren Kleborn pogleda prema salunu.

— Ajk?

— Šta to treba da znači?

Kleborn se obazre prema uličici. Tamo su najverovatnije bili pritaženi ostali razbojnici.

Vajat se uspravi i potrča preko trema. Za to vreme je Dok Holidej držao u šahu Ajka Klantona i Kleborna, koji je bio nepokriven.

Međutim, na taj način su kockareva leđa sada bila nezaštićena, odlična meta strelcu iz zasede.

Vajat je stigao do kraja uličice.

Tamo je stajao čovek.

Visok, podrugljiva lica, udešen kao dendi. Držao je revolver u ruci.

Džoni Ringo!

— Ringo!

Vajatov poziv trže revolveraša.

— Pakao! Maršal!

Džoni Ringo je pokušao da umakne u zaklon.

— Stoj, Ringo! Ovo biva sve lepše. Cela tombstonska družina izgleda da je opet na okupu. Hajde, bacaj kolt, Ringo, a onda izađi na glavnu ulicu.

Revolveraš, koji je do tada zadao

dosta muka Vajatu i Holideju, poslušno izvrši naređenje.

Pošto je učinio tri koraka, spotakao se. Ugledao je Doka Holideja.

U to je i mlada lepotica Frensi Simon uplašeno stajala na uglu iza kockara i izbezumljeno gledala u pravcu nekolicine, ljudi, koji su ležali na ulici. Nije mogla jasno da razabere šta se pred njom dešava, jer se barutni dim sporo razilazio. U tom trenutku je Džoni Ringo doviknuo kockaru:

— Dok Holidej, putuj u pakao!

Mnogo spretnije i iskusnije, nego što su to Fleg i Drejk uspeli da učine, bacio se u stranu i u padu potegao kolt. Nije imao sreće. Doživeo je isto ono što je već više puta doživeo suprotstavljajući se Holideju — Dok je bio brži.

U trenutku napada Holidej je držao svoje koltove u opasaču, pošto je zaključio da Ajk Klanton ne namerava da se umeša u borbu.

Sada, međutim, kada ga je Ringo napao, njegova desnica polete ka svetlucavoj dršci kolta. Pucao je s bedra, ne izvlačeći kolt iz futrole.

Desna ruka Džoni Ringa je krvarila.

Veliki smrt-veson kolt ležao je iza njega.

Bio je to četvrti poraz, koji je ovaj kicoš-revolveraš morao da podnese od hladnog kockara.

Vajat stupi na ulicu.

— Ostajete li još uvek pri tome da vas je ovamo dovela jedino želja da nađete svog brata, Ajk Klanton?

Otpadnik dođe do ivice trema.

— Da, ostajem pri tome.

— A vaši dragi, stari prijatelji su se ovde sasvim slučajno našli?

Ajk zabaci glavu.

— Ja sam vam u Taksonu već rekao, maršale, da nemam prijatelja.

Predstojala je završnica ovih uzbudljivih trenutaka. Završnica, prema kojoj je sve ovo puškaranje bilo dečija igra.

Iz jedne od poprečnih ulica odjednom poče pucnjava. Meci su zviždali i leteli unaokolo kao lešnici. Jedan od njih skide maršalu šešir sa glave, a drugi mu okrznu desnu mišiću. Ringo je odmah reagovao. Bacio se u stranu da dohvati svoj revolver.

Holidej ga je u tome sprečio, odbacivši metkom njegov revolver daleko u prašinu. Pao je blizu maršala. Vajat počeo prema oružju, ali se u to iza njegovih leđa otvoriše vrata šerifske kancelarije.

Da, šerifske kancelarije! Kasnije, kada su se ovi događaji pričavali, mnogi su u to posumnjali, ali je više svedoka i očevidaca ostalo pri svojoj tvrdnji. Jedan čovek formalno prelete preko trema i stepenika, nađe se na ulici i poteže revolver. Čovek, za koga Vajat Erp nikada ne bi pomislio da će izaći otvoreno na ulicu da se bori. Njega je maršal već mesecima sledio.

Florentino Kruz, zvani Indijan Čarli. Poslednji od važnijih članova ozloglašene Klanton bande.

Uleteo je u borbu u vrlo kritičnom trenutku i to na njemu svojstven način, podmuklo, što je i inače bio njegov stil.

Konačno, ko bi očekivao da će napad doći sa te strane, iz pravca šerifske kancelarije? Stajao je tu, lica izobličena od mržnje i uperio revolver u maršalova leđa.

Vajat Erp mora da je imao šesto

čulo, jer se munjevito bacio u stranu.

Tri pucnja odjeknuše istovremeno. Metak Indijan Čarlija napravio je rupu u vazduhu, na mestu gde je trenutak ranije stajao Vajat Erp. Holidejev metak smrskao je Indijan Čarliju zglob na desnoj ruci, a Vajatov ga je pogodio u levu stranu grudi, u predelu srca.

Indijan Čarli podiže ruke visoko, počeo korak nazad, a onda se sruči i ostade da leži kao proštac.

Revolveri Vajata Erpa i Doka Holideja bili su već u sledećem trenutku upereni na Ajka Klantona. On je staklastih očiju posmatrao oblak barutnog dima, a onda se lagano pokrenuo. Sišao je niz stepenice trema, vukući noge, a onda stao ispred pogođenog Indijan Čarlija i oborio glavu.

Vajat je krenuo za njim i u prolazu gurnuo nogom kolt Džonija Ringa, koji je odleteo ispod trema. Stao je takođe kraj tela Indijan Čarlija, tačno nasuprot Ajku Klantonu.

Holidej je ostao na tremu.

Crveni Džoni je bio samo lakše ranjen, okrznut. Ni ostali razbojnici nisu bili opasnije ranjeni. Čak ni ona dvojica, koji su na početku okršaja bili izbačeni iz sedla.

Ali je Indijan Čarli bio mrtav. Ležao je ispružen u prašini. Tako se najzad okončala potera, koja je trajala više meseci, tačnije od dana Morganove pogibije. Ležao je nepomično, u žutom, toplom pesku Sonore i odneo svoju tajnu u večna lovišta. Tajnu o tome ko je bio peti čovek, učesnik u podmuklom ubistvu.

Ajk skide šešir.

— On je mrtav — rekao je žu-

stro. — Bio je poslednji od oštarih boraca. Od kako su Frenk Mek Loveri i Bili Kleborn mrtvi, nije bilo upornijeg borca od njega.

Ovaj patetični govor prekinuo je oštar maršalov glas.

— Ajk Klanton! Da li je to sve što u ovom trenutku imate da kažete?

Desperados se okrete.

— Da, sve.

Gore, na šerifskoj kancelariji se otvoriše vrata. Na njima se pojavi Hamilton. Vajat mu naredi:

— Šerife, uhapsite ovog čoveka.

Pri tom je ispruženom rukom pokazao na Džona Ringa.

Revolveraš je odveden. U trenutku kada je prolazio mimo Ajka Klantona, zabo je potpetice u pesak, tako da šerif nije imao snage da ga povuče. Ringo se obratio Klantonu.

— Da li je to kraj, gazda?

Ajkovo lice potamne od gneva.

— Da ti ruke sada nisu na leđima, Ringo, ustrelio bih te! Govori ko te je zvao ovde, lupežu!

Klantonova pesnica polete napred. Uspeo je da smrtno uplašenom Hamiltonu otme zatvorenika i naglo ga privuče sebi.

— Otvaraj usta, Ringo! Ko te je doveo ovamo? Ja možda? I još nešto: gde je moj brat Fin?

Vajat je mogao da prekine ovu neprijatnu scenu, ali on to nije učinio. Nikada više stvari ne izađu na videlo, nego kada se dva razbojnika raspravljaju.

Džoni Ringo je ćutao.

Gledao je pored Ajka Klantona. Pogled mu se prikovao na bleđoj lepotici, koja je stajala iza Doka Holideja.

— Hej, Dok! — doviknu revolve-

raš. — Iza vas stoji, izgleda, zamenica Laure Higinis.

— Prestanite! — najzad se umeša Vajat Erp.

Ajk Klanton je pustio revolveraša. U trenutku kada je Hamilton prošao pored čoveka iz Misurija, zastao je i rekao:

— Ne znam kako se sve to malo pre dogodilo, maršale. Onaj crveni lupež je odjednom otvorio vrata iz dvorišta i proleteo kroz kancelariju, tako da uopšte nisam bio u situaciji da ga zaustavim.

Na ovo glupo pravdanje, čovek iz Misurija nije ništa odgovorio. Međutim, Dok Holidej nije mogao, a da nešto ne primeti.

— Sasvim sigurno ne, šerife. Čak srećom po vas.

U vazduhu je još uvek lebdeo, kao tanka izmaglica, barutni dim.

Vajat Erp i Ajk Klanton stajali su jedan prema drugom. U međuvremenu se na ulici okupilo nekoliko građana sa puškama u rukama i pomoglo šerifu da ranjene razbojnike odvede u zatvor.

Čovek iz Misurija je netremice posmatrao nekadašnjeg vođu bande pravo u oči.

Ajk je taj pogled hladno i bez straha izdržao.

U glavnoj ulici Sonore vladala je napregnuta tišina. Minuti ćutanja delovali su kao večnost. Konačno su se pokrenule usne nekadašnjeg „kralja Arizone”.

— Vi mi ne verujete, maršale.

— Teško je poverovati, Ajk.

Ovaj klimnu glavom.

— Veoma teško, znam.

Sekundi su prolazili.

Holidej je ponovo napunio revolvere i hteo da se nasloni na zid kuće, kada primeti mladu ženu,

On, kome nije ništa bilo lakše nego da se snađe u svakoj situaciji, sada skide šešir i promuća.

— Gospodice Simon!

Devojka uzvratila drhtavim glasom.

— Dok Holidej!

— Žao mi je — reče kockar tiho.

— Šta vam je žao? To što mi malo pre niste rekli svoje ime, nego sam ga ja saznala od razbojnika i to u toku puškaranja. Ne treba da vam bude žao, doktore Holidej. Svim mi je svejedno kome treba da zahvalim: jednom dobrom čoveku, ili jednom lupežu.

Rekavši to, ostavila ga je i ušla u kuću.

Kockar stavi ponovo šešir na glavu, navuče ga do samih obrva i pogleda niz ulicu.

Niko nije posmatrao ovu malu scenu, koja se, istini za volju, odigrala veoma brzo i tiho na stepenicama trema.

Ajk Klanton je šumno disao.

— Vi dakle, imate nameru da i mene strpate u zatvor.

Maršal nije odmah odgovorio. Pogled mu je nekoliko trenutaka ostao prikovan za Ajkovo lice. Ispitivački je posmatrao lice ispred sebe, a onda zaustavio pogled na očima, u kojima se nije moglo bog zna šta pročitati.

— Ne, Ajk, možete da odjašite.

Pobunjenikove oči potamneše.

— Šta ste rekli? — procedio je kroz zube.

— Rekao sam da možete da odjašite.

Snažan grudni koš Ajka Klantona se nadimao kao kovački meh. Šta li se dešavalo u njemu? Čovek iz Misurija bi dao sve na svetu kada

bi samo za trenutak mogao da zaviri iza njegovog čela.

Kakav je zapravo čovek bio Ajk Klanton?

Godinama je sa ogromnom snagom, odlučnošću i voljom vodio ogromnu bandu. Od kobnog podneva dvadeset šestog oktobra 1881. godine, tačnije rečeno, od presudnih minuta u O. K. koralu, kao da se nešto u njemu promenilo.

Da li je bio slomljen?

Odavno već nije ostavljao na Vajata takav utisak.

Da li je samo promenio taktiku i odlučio da sada, za razliku od njegovog ranije ofanzivnog načina, pređe na drugi i bori se iz potaje?

Možda se potpuno oprostio od svog nekadašnjeg načina života?

Šta je tražio ovde? Šta je zaista tražio u Taksonu? Da li su ga njegovi stari saradnici pratili samo zbog toga što su bili uvereni da je bolje ići za njim, nego za bilo kim drugim.

Sve sama pitanja, a ni na jedno nije bilo odgovora.

Ajk se konačno okrete i pođe prema svom konju. Pre nego što se vinuo u sedlo, rekao je:

— Ja bih sada, u svakom slučaju, odjahao, jer znam da moj brat nije ovde.

Već je sedeo na leđima svoje rasne kobile i hteo da povuče uzde, kada mu do ušiju dopre maršalovo pitanje.

— Šta kažete na dimne signale, Ajk?

Klanton zaustavi konja, koji je već krenuo.

Pogled čoveka iz Misurija bio je prikovan na zatvoreno lice nekadašnjeg vođe bande.

— Dimne signale? Nisam signale nikakve video.

Nije odmah poterao konja, nego je ostao još nekoliko trenutaka neodlučno, a onda krenuo.

Vajat Erp i Dok Holidej su gledali za njim niz sunčanu ulicu, sve dok nije nestao u 'savani.

Ne vadeći cigaretu iz usta, Holidej upita:

— Zašto ste ga pustili da odjaše?

Vajat ništa ne odgovori. Još uvek je gledao niz ulicu, dok mu je sunce peklo leđa.

— Zbog toga što niste imali dovoljno pravog razloga da ga zatvorite — odgovorio je kockar na sopstveno pitanje.

— I zbog toga, Dok.

— Šta to znači: „i“?

— I zbog toga što pokušavam da mu verujem.

Dok Holidej odmahnu glavom.

To je bilo ono u čemu su se Vajat i Dok suštinski razlikovali. Uprkos tvrdoći, Vajat je bio čovek pun obzira. Ako je verovao da se neki čovek promenio, nipošto nije hteo da mu otežava put kojim je krenuo.

Sa Dokom Holidejem je stvar stajala drugačije. Ako je za nekog zaključio da je lupez, onda je on to ostao zauvek. Svoj stav nikada nije menjao, jer, po njegovom mišljenju, nijedan se čovek nije mogao iz osnova promeniti.

Stavovi o tome i dan danas su prilično različiti. Za ono vreme, pak, Dok Holidej je, na žalost, u većini slučajeva bio u pravu. Maršalu se dosta često događalo da bude blag i pun obzira, zbog čega je kasnije često zažalio.

Šerif Hamilton im oklevajući pride.

— Mister Erp, hteo bih još jednom da objasnim šta se malo pre dogodilo.

Vajat odmahnu rukom.

— Sve je u redu, mister Hamilton, sve se završilo.

Šerif se uhvati za glavu.

— Ali, maršale, kad pomislim da vas je taj lupez za dlaku mogao da ustreliti. Za malo da umesto njega vi ležite preko u mrtvačnici. Prosto neshvatljivo.

Dva prijatelja ozbiljnih lica napustiše mesto okršaja i uputiše se u pansion.

Pre nego što je maršal ušao u svoju sobu, Holidej se okrete i reče preko ramena.

— On mora da je video dimne signale.

Vajat potvrdi.

— Da, to i ja mislim.

Ako je bilo tačno ono što su dva prijatelja pretpostavljala, onda je nekadašnji vođa bande Ajk Klanton lagao.

—oOo—

Gore, na severnom kraju malog grada, na uglu avenije Soltan i ulice Bram, doseljenik iz Nemačke, Verner Štober držao je već godina-ma malu, čistu i dobro posećenu krčmu. En, njegova žena, brinula se za to da svakog dana bude svežeg jela. Petra, njihova lepa ćerka, ni u kom slučaju nije imala smisla za posao, kojim su se bavili njeni roditelji. Po čitav dan je sedela kod krojačice, čija se radnja nalazila u glavnoj ulici.

Petra je već odavno imala udvarača, mladog Stapelfilda, koji je sa svojom, još uvek lepom, majkom, gospođom Hanom stanovao u kući predsednika opštine.

Majk Stapelfild je imao prostrano srce. U njemu nije bilo mesta samo za malu Petru, nego i za lepoticu Frensi Simon, koja se pre pola godine vratila iz Sent Luisa. Tamo je pune dve godine pohađala višu školu. Vrativši se u Sonoru, pored ostalih, zavrtila je pamet i mladom Stapelfildu.

Možda je to bio pravi razlog zbog čega je Petra po ceo dan sedela kod debele krojačice. Iza njene zavesе mogla je da gleda na glavnu ulicu, mesto gde su se, uostalom, dešavale najznačajnije stvari.

Bilo je to iste večeri, posle okršaja.

U gradu se osećao pritisak, napetost, posle užasne pucnjave.

Vajat Erp je lako ranjenog meleza Džonija zatvorio u zgradu banke, u jednu sigurnu prostoriju, koju mu je stavio na raspolaganje Džeri Loton.

Pre nego što je zatvorio vrata sobice, rekao je:

— Moraćeš da umreš, Džoni.

Melez se okrete.

— Zbog čega?

— Jer si ti odapeo strelu na starog trgovca.

— Ko to može da dokaže? — uzviknuo je poluindijanac izazivački i time se odao.

— Ja, Džoni. Da li ti je to dovoljno?

Melez zamahnu šakom i od nemogućnog besa udari o zid.

— U redu. Neka onda i ostali putuju u pakao. Oni su me na to nagovorili.

Vajat se vrati u zatvor. Stao je pred Mek Donaldsona.

— Šerife, izvucite ovog čoveka napolje.

Pola sata kasnije zatvor je bio prazan. Svaki razbojnik posebno bio je izveden i smešten u neku drugu sigurno prostoriju.

Maršal reče Donaldsonu.

— Vi ćete na vešala, Mek.

— Ja? — unezveri se razbojnik.

— Zbog ubistva.

— Ko kaže da sam ja ubica? — negodovao je Mek Donaldson.

— Vaš prijatelj Džoni. On tvrdi da ste vi prvo ubili trgovca strelom, a onda i...

— To je laž! Meni je samo sinula ideja, mislim to sa strelom... — Prekinuo je u pola rečenice, a onda povikao iz sveg glasa: — On, on je pucao! Taj prokleti, podmukli lupež.

To je bilo dovoljno za obojicu. U koliko ih sudija ne osudi na smrt, ostatak svog života sigurno će provesti u robijašnici Seskateva, u ozloglašenom kamenolomu na severu države Kolorado.

Federson je bio saučesnik i zbog toga će najverovatnije i sam zaraditi neku godinu.

Za Flegom i Drejkom je još pre godinu dana raspisana poternica zbog pljački na granici. Donaldson i Crveni Džoni su se takođe bavili razbojništvima na granici, ali to je bila sitnica prema onom što su učinili u kanjonu.

Maršal je hteo pošto-poto da sazna kakve veze ima ova banda sa Klantonom. Konačno, Vajatova sumnja da se Klanton nalazi tu negde u blizini, pokazala se vrlo brzo opravdanom.

Od uhvaćenih članova stare Klantonove bande sigurno ništa ne bi uspeo da izvuče. Dakle, drugi su morali da govore.

Kada je predveče potražio otpad-

nika Drejka, našao ga je obešenog o rešetke prozorčica u sporednoj sobici trgovine mešovitom robom, gde ga je bio zatvorio.

Mora da je razbojnikova savest bila prilično nečista, kada nije smeo da sačeka suđenje.

Deset minuta kasnije maršal se ponovo obreo u šerifskoj kancelariji. Doveo je u zatvor Flega i zaustavio se sa njim ispred ćelije u kojoj je sada ležao prenesen mrtav Drejk. Maršal ga je tu doneo kako bi preplašio ostale razbojnike i tako od njih nešto saznao.

— Vi ste ga ubili, maršale! — uzviknu Fleg.

— Oprezno, brate, sa takvim tvrdnjama.

— A sada hoćete i mene da ubijete...

— Imate li razloga da od toga strahujete?

— Šta vi hoćete? — reče lupež muklim glasom.

— Možda ćete vi meni reći ono što on nije hteo da mi kaže.

— Nije hteo, pa je zato morao da umre — jeknu Fleg.

Vajat je morao i dalje da blefira.

— Govorite, Fleg, ako vam je život mli!

Lupež obori glavu. On nije bio zločinac kova Indijan Čarlija, Sirli Eila, ili Frenka Stilvela. Rekao je, teško dišući:

— Bila je to ideja Indijan Čarlija. Trebalo je svi zajedno da je sprovedemo. Tvrdio je da možemo doći do novca, i to lako, samo ako se dobro postavimo. Donaldson, koji je nas vodio, tvrdio je Indijan Čarliju da ćemo mi umeti i te kako dobro da se postavimo i plan sprovedemo do kraja. Onda nam je

melez objasnio sve u vezi sa dimnim signalima. Dakle, tvrdio je, pošto se dolina širi dalje prema severu, a kola sva idu tim putem, sigurno će videti dimne signale, samo vatre treba dobro postaviti i prilično daleko jednu od druge.

Maršal je odmah sve shvatio.

Bio je to plan u suštini prilično jednostavan, ali ipak lukav. Nije bilo sumnje da ga je doista skovao Florentino Kruz, koji je najzad do lijao.

Klantonovi, kako su sada zvali ostatak bande Ajka Klantona, mislili su da će to biti veoma jednostavno. Sve bi svalili na drugog, na crvenokošce, a sami uopšte ne bi bili izloženi opasnosti. Najveći broj razbojnika trebalo je da sedi na uzvišicama i da održava vatru. Time bi njihov zadatak bio završen. Trebalo je da se ostali, prema planu, postave na severu ravnice i opljačkaju putnike, koji bi se, uplašeni dimnim signalima, dali u bezglavo bekstvo.

Verovatno su Donaldsonovi ljudi dobili zadatak da na severozapadu opkole dolinu. Pošto se dugo ništa nije dogodilo, smatrali su da bi jednom i na svoju ruku mogli nešto da preduzmu. Ideju su im dala kola sa arnjevima, a i činjenica da su na ovaj način dosta dugo i uspešno operisali bez teškoća.

Crveni Džoni nije upotrebio strelu zato da bi ljude na kolima još čvršće uverio da su Indijanci u blizini. To je učinio samo radi toga što bi pucanj iz puške privukao pažnju Klantonovih, a oni su bili vođe operacije.

Što se tiče indijanskih pokliča, objašnjenje je bilo vrlo jednostavno. Krv nije voda i poluindijanac

je nagoniski, odapevši strelu, pustio poklič svojih predaka, a onda su mu se pridružili Federson i Drejk.

Dakle, to je bio odgovor na najvažnije maršalovo pitanje. Bio je mnogo jednostavniji, nego što je pretpostavljao.

Ono što je bilo najvažnije: Ajk Klanton očigledno nije stajao iza toga. Bio je to Indijan Čarli i njegova ideja. Nema sumnje, ipak je od Ajka Klantona mnogo naučio.

Razbojnici nisu sledili kola. Ne zbog toga što ih je stranac primećio, nego zbog toga što je Donaldson strahovao da su Klantonovi čuli pokliče i pucanj s kola. Zbog toga su ostali prikriveni u kanjonu.

Pokazalo se isto tako da mere opreznosti, koje je maršal preduzeo, nisu bile nepotrebne. Bilo je vrlo mudro što je kola skrenuo s pravca i prikrrio svog konja, jer da su razbojnici primetili da je kočija dobila pojačanje, možda bi se odlučili za napad, kako sebi ne bi navukli na vrat svedoke. Što se tiče mladića, bili su ubeđeni da će petorici odraslih ljudi pre verovati, nego njemu.

To je, dakle, bilo jednostavno i potpuno rešenje zagonetke. Došli su u grad da učitkaju mladog Toma Hoblona, pošalju ga na vešala, ali su, na svoju nesreću, naleteli, ni manje ni više, nego na maršala iz Dodž Sitija.

Vajat se pobrinuo da grupa građana, dobrovoljaca u toku noći prebaci razbojnike u Nogales, gde je trebalo da bude održano suđenje.

Četiri preostala razbojnika teško su platila svoju saradnju sa Klantonovima.

—oOo—

Maršala je dalje mučilo pitanje kako se revolveraš Džoni Ringo dokopao slobode. Posle otvorenog napada na maršala u Taksonu, bio je vezan, zatvoren i trebalo je da sačeka suđenje.

Tada je Vajat doista bio ubeđen da se ovaj razmetljivi, neuračunljivi i zbog toga posebno opasan razbojnik neće skoro dokopati slobode. Bio je ubeđen da neće skoro krenuti za Vajatom i Holidejem, koga je smatrao svojim tobožnjim suparnikom.

Maršalovo uverenje bilo je potkrepljeno činjenicom da je revolveraš jednim sigurnim transportom bio poslat u Feniiks.

—oOo—

Bilo je veče. Petra je sedela u radnoj sobi krojačice, praveći se da hoće tobož da joj pomogne i ponovo složi komade razbacane tkanine.

Debela krojačica je, ne dižući pogled s posla, rekla po dvadeseti put te večeri:

— Nemam reči da iskažem kakvom me radošću ispunjava to, što se u ovom gradu, bogu iza leđa, ovom groznom gradu, neko interesuje za naš poziv. Osloni se na mene, Petra. Jednog dana ćeš i sama biti odlična krojačica.

Devojka je krišom bacila pogled kroz prozor i naglo se tngla.

Preko, na tremu krčme, stajao je Majk Stapelfild.

Bio je to vitak, gotovo mršav momak. Zario je ruke duboko u džepove i naslonio se na zid do vrata saluna na način, kako to obično čine kauboji.

Devojka ga više nije puštala s očiju.

Ona ga u početku, doduše, nije mnogo marila, jer nije delovao naročito muževno i jer je bio mlad. Četrdesetogodišnji vlasnik konjušnice Džon Kenton do skora je ispunjavao njene devojačke snove. Međutim, Kenton je oženio ćerku rančera Kolinsa, po Petrinom mišljenju ružnu i mršavu devojku, i od tada je za Petru bio mrtav. Umesto toga, počela je malo više da obraća pažnju na nespreatna udvaranja mladog Majka.

Smejala se njegovim šalama i time ga ohrabivala.

Na žalost, u životu obično tako biva: ništa se lakše ne izgubi od obožavaoca, koji se predugo odbija.

Majk je otkrio Frensi. Međutim, gospodica Simon nije marila mladića. I ona je bacila oko na jednog znatno starijeg, muževnijeg čoveka. U svakom slučaju, ispunjavao je njene snove, samo snove do podneva tog dana, prepunog uzbudljivih događaja.

U mislima mlade lepotice postojao je samo jedan čovek, koji je imao trideset tri godine, bio veoma visok, vitak, imao ponosit, gibak hod, lepo lice i svetloplave oči. Za Frensi Simon su ledenoplave oči Doka Holideja, koje su delovale neprijatno hladno, imale boju vedrog neba.

Bio je tako elegantan i umeo da se izražava veoma biranim rečima. Sve u svemu, bio je čovek od manira i obrazovan. Frensi je to ume la da oceni, da razlikuje ljude. Kon načno, provela je dve godine u Sent Luisu.

Bio je lekar! Zar nije uvek sa-

njala da za muža ima pravog lekara.

On je, povrh svega, bio poznat u celoj zemlji.

Sve ono što joj je još do juče bilo tako nestvarno, odjednom se pojavilo u svoj svojoj veličanstvenosti.

Oko osam sati napustila je kuću i izašla na trem. Majk Stapelfild joj se odmah pridružio. Lepotica ga je preko volje pozdravila i pohitala prema pansionu, koji je pripadao njenom stricu.

— Hej, Frensi, to je lepo od tebe što si me opet posetila. Da nemaš možda nameru da ovde malo pomogneš?

— Da, striče, upravo mi je to namera...

Vezala je kecelju i odgurnula po-grbljenog čoveka, zauzela njegovo mesto iza malog šanka i odmah počela da pere čaše.

U to se otvoriše vrata. Bio je to maršal. Ušao je, bacio ispitivački pogled po lokalu, kratko pozdravio i krenuo uz stepenice u svoju sobu.

Devojka je gledala za njim.

Neobičan čovek ovaj Vajat Erp. Veoma je nepristupačan. Ipak, Frensi je bila uverena da se žene u njega lako zaljubljuju do guše.

Nekoliko minuta kasnije niz stepenice je sišao kockar.

Uputio se prema vratima. Međutim, kada je primetio devojku, zastao je, lako se naklonio, a onda nastavio. Frensi je gledala za njim.

Čaša, koju je upravo držala u rukama, pade joj na pod.

Holidej se okrete i pogleda je.

— Dok...

Izgovorila je to spontano. Za ime neba, šta je to ona htela, ustvari, da mu kaže? Toliko je bila ljuta na

sebe, da je mogla da samu sebe ošamari.

U to napolju, na ulici, odjeknu pucanj

Devojka se trže, a onda izlete iza malog šanka i uputi se trčeći prema vratima.

— Frensi! — vikao je stric sa kuhinjskih vrata.

Ona ga nije čula. Gurnula je vrata i ugledala na tremu kockara kako leži. Uz prodorni krik bacila se kraj Doka.

— Za ime božije, jeste li pogođeni?

— Natrag u kuću! — uzviknu Holidej. — Stojte, ne, suviše je kasno.

Metak prozvižda iznad devojčine glave i zari se u okvir vrata.

Frensi poskoči.

Holidej je naglo povuče na pod. Odmah zatim prozvižda još jedan metak, a zatim još jedan. Udarili su o vrata, odbijali se o bravu i ozbiljno ugrožavali dvoje na tremu. Devojka je bila ukočena od straha. Nekoliko trenutaka kasnije počela je da jeca i plače. Izdali su je nervi. Nekadašnji zubni lekar iz Bostona je povuče u stranu.

— Kuda to nameravate? — upitala ga je, smrtno uplašena.

— Iza bačve.

U to sa gornjeg prozora pansiona odjeknu hitac. Bila je to vinčesterka. Odmah zatim čulo se repitiranje i sledeći hitac odjeknu.

— Mama!

Napad plača potresao je devojčino telo.

— Smirite se, gospođice, to je maršal. On nas štiti.

Da je to bilo tačno, potvrdio je i krik pogođenog čoveka sa suprotne strane ulice.

Holidej skoči, dokopa devojku i odvuče je natrag u kuću.

Frensi se sruči kao posečena grana u malu zelenu naslonjaču.

Holidej otrča uz stepenice, a onda se za nekoliko trenutaka vrati, noseći u ruci svoju torbu od krokodilske kože. Izvadio je iz nje flašicu. Pošto je izvukao zapušač, stavio je devojci pod nos.

Frensi je duboko udahнула.

— Bolje? — upita je Holidej.

Klimnula je glavom i pogledala ga. Tek u tom trenutku je sve shvatio. Odmah mu se između obrva usekla duboka bora. Zatvorio je flašicu, vratio je u torbu i hitro izašao.

— Zašto si uopšte istrčala napolje? — grdio je vlasnik pansiona svoju nećaku.

Holidej je stajao u maršalovoj sobi na prozoru i posmatrao ulicu.

— Bili ste u pravu. Stajao je preko puta, u kapiji. Ja, u svakom slučaju sa koltom ne bih bog zna šta uradio.

— Šta je devojka tražila napolju?

— Nemam pojma — uzvрати Holidej, iako mu je to od pre nekoliko trenutaka bilo jasno.

— Ovo ovde postaje sve više pacovsko gnezdo. Klantonovi se umnožavaju kao kunići. Svakim čanom imaju sve više ljudi...

— Jasno. Tombston je, uostalom blizu. A kad promislim, Klantonov ranč je čak i bliže. Ako ovo ovde nastavi kao što je počelo, ne bi bilo loše da već sutra ujutru potražim neko zgodno, mirno mesto na groblju.

Maršal je, i dalje gledajući na ulicu, uzvratio:

— Tako zlo baš neće biti.

— Hm, nas dvojica smo nekoliko puta bili blizu toga. Žao mi je, maršale, ali ću morati ponovo da kažem svoje mišljenje: opet smo u pogrešnom gradu.

Maršal se udalji od prozora.

— Meni je jasno da nam još uvek nije uspelo da privedemo stvar kraju. Klantonovi imaju suviše ljudi. Ono što mene muči već prilično dugo jeste činjenica da banda već odavno navodno nema vođe, a uprkos tome, stalno napada i stalno jača.

— Za Indijan Čarlija se baš ne bi moglo reći da je vođa — zaključio je Holidej. — On je bio opasan razbojnik, čovek za vezu, pacov, prokleti ubica, ali ne i gazda.

— Svakako — složi se maršal. — Da li je baš on taj, koji je izmislio celu stvar sa dimnim signalima? Nema sumnje, bio je veoma prevejan, pa ipak, ne mogu sebi da predstavim kako je sve to organizovao i izveo. On uopšte nije umeo da govori. Konačno, onaj ko hoće tako bandu da vodi i da je drži, morao bi bar to da zna.

Maršal je ponovo slažući činjenice bio bliže rešenju, nego što je i sam pretpostavljao.

Međutim, čovek, koji je gore, u planinama, doista palio vatre i puštao dimne signale, osoba koja je od pre izvesnog vremena, to jest od smrti Sirlila Bila, vodila bandu, neće izmaći svojoj sudbini. Ta osoba je valjda više, nego i jedna u ovom kraju, imala razloga da strahuje od Vajata Erpa.

U međuvremenu se u gradu dogodila još jedna tragikomedija.

Dva prijatelja se nisu još dugo zadržala u Vajatovoj sobi.

Maršal je obilaznim putem stigao u dvorište, iza čijih vrata je stajao čovek, koji je pucao na Doka Holideja. Po krik, koji se razlegao odmah, čim je maršal pucao vinčesterkom kroz prozor, najverovatnije ga je metak ranio.

Vajat ga je našao u uglu dvorišta, iza starih prevrnutih kola, gde se pritajio.

— Izlazi napolje, momče!

— Ne — ječao je čovek. — Ja sam ranjen. Moja noga... Pakao, moja noga! Ne mogu da hodam. Načinili su me bogaljem, ti psi...

Vajat zađe iza starih kola i naglo ih odgurnu. Pred njim na zemlji čučao je čovek, koga nije poznavao. U ovom mraku nije uspeo sasvim jasno da mu razazna lice.

— Ustaj!

— Ne mogu...

— Ustaj, mladiću, da ti ja ne bih pomagao.

Pokazalo se da je maršal bio u pravu. Čovek je mogao sasvim lepo da se uspravi. Istini za volju, hramao je idući ispred maršala, prema šerifovoj kancelariji, ali je mogao da se kreće.

Tek u kancelariji Vajat je uspeo da ga malo bolje osmotri.

Ne, tog čoveka doista nije poznavao.

Kada je šerif Hamilton ugledao ranjenika, uzviknuo je od iznenađenja:

— Hej, pa to je Capin! Fedor Capin! Čoveče, šta je to sa vama?

Umesto lupeža, odgovorio je maršal:

— Ovoj čovek je pucao na Doka Holideja.

Nisu uspeli ništa da izvuku od

ovog strelca iz zasede. Jedino što je Vajat Erp mogao da zaključiti, a što, uostalom, i nije bilo nevažno, da Klantonovi nameravaju i dalje da se bore. Isto tako bilo mu je jasno da dejstvuju iz potaje i da su u ovom malom gradu već uspeli da zavrбуju nove ljude.

Mladi Tom Hoblon je stajao na tremu pansiona, kada se čovek iz Misurija vratio iz šerifske kancelarije.

— Maršale, ja sam kod pošte posmatrao trojicu ljudi. Nešto su šaputali. Pomislio sam da ne bi bilo loše da saznam šta to oni šapuću. Ušunјao sam se u jedan ambar i onda došao s druge strane ograde, kod koje su oni stajali. Jedan od njih se zove Brastad. Drugi Petkin, a treći, mislim, Ferguson.

— Kid Ferguson, možda? — upita maršal spremno.

— Da, baš tako su ga oslovili — Kid!

Maršal uđe sa mladićem u kuću i umornim pokretom odgurnu šešir sa čela.

Da, ponovo su se obreli u pravom gradu. U to više nije bilo ni najmanje sumnje.

Kid Ferguson, radnik iz Tombstona, bio je nekad u velikom prijateljstvu sa Tomom Mek Lovrijem. Njegova mlada žena ga je naterala da prekine svaku vezu i prljave poslove sa Klantonovima.

Bio je to opasan, neobuzdan momak od dvadeset i šest godina, koga je Virgil Erp već odavno motrio i u koga je opravdano sumnjao.

Dakle, sve ove ljude trebalo je da drži na okupu, da ih vodi Indijan Čarli?

Gotovo isključeno.

Vajatova sumnja u Ajka Klantona, koja je tinјala kao žar ispod pepela, ponovo buknu.

Trebalo je da krene za njim, da ga prati.

—oOo—

Majk Stapelfild je svoju ljubljenu lepoticu otpratio sve do pansiona. Kroz prozorsko okno posmatrao je kako radi za šankom. Za vreme pucnjave ležao je iza sanduka, između dva prozora, mučeti se da mu znoj, koji mu je od straha tekao niz čelo, ne uđe u oči.

Sa užasom je ustanovio da je jedan metak pogodio kraj samog sanduka i zario se u dasku trema.

Onda je došla ona, Frensi. Šta je imala da traži ovde, u ovakvom trenutku? Razmišljao je napregnuto, a onda mu je puklo pred očima. Lepa Frensi Simon je bila zaljubljena u elegantnog i istovremeno opasnog Doka Holideja.

Čekao je.

Okolo devet sati pored njega neočekivano promače jedna senka. Bila je to tamnokosa Petra.

Majk se smrtno uplašio, kad je iznenada čuo šušanj u neposrednoj blizini.

— Ti!? Šta ti pada na pamet da me tako plašiš?

Devojka je stajala pored njega i, odmahujući glavom, posmatrala svetle kvadrate na pesku glavne ulice — odraz svetlosti, koja je dopirala kroz prozore pansiona.

— Moraćeš prilično dugo da čekaš, Majk.

Rekla je to bez zadnjih misli. Bolje rečeno, ciljala je na to da će devojka ostati još prilično dugo unutra. Jasno, nije ni slutila da

Majka od pre nekog vremena nagrizala opasan crv ljubomore. Njenu primedbu je zbog toga doveo u vezu sa svojim sumnjama. Neočekivano je stegao za vrat.

— Šta... šta ti znaš? — rekao je uzbuđeno.

Petra je pokušala da se otme, dobujući obema pesnicama u njegove grudi.

— Pusti me, pusti me!

Mladić je najzad pusti i uplašena devojka otrčala koliko su je noge nosile.

Majk pođe oborene glave preko trema. Kada je hteo da prođe pored kapije dvorišta pansiona, začu iznenada tih, muški glas.

— Hej, momče, slušao sam tvoj lepi razgovor. Samo jedno pitanje: čekaš li možda gospođicu Simon?

Mladi Stapelfild je stajao kao okamenjen. Prepoznao je čoveka, koji ga je oslovio. Bio je to Dok Holidej.

Odgovorio je mucajući:

— Gospođicu? Ne... ja... kako?

— Hajde, dečko, govori istinu.

— Ne, Dok. Ta mala nevaljalica. Ne mislite li valjda ozbiljno da bih ja takvu...

Holidej ispruži ruku i dokopa mladića za košulju.

— Ni reći više, momče. Meni je sve jasno. Koliko da ne bi više nepotrebno vređao svoju madonu, ja sam oženjen.

Bila je to laž, ali je delovala odlično.

Mladić obema rukama dokopa kockara za mišicu.

— Vi... vi imate ženu i ona... ona, Frensi, ona vam se ne dopada?

Holidej sleže ramenima.

— Slušaj, Majk. Da je tako, ne bi

imao razloga da budeš ponosan. Ona je osoba, koja se mora svakom muškarcu dopasti. Ali ja, ja sam suviše star za nju. A pre svega, imam ženu i dvoje dece. Dakle, bez brige.

Majk potrča za Petrom da bi joj saopštio šta je upravo čuo. Naime, bio je uveren da i ona sumnja, kao i on, da je Frensi zaljubljena u Holideja.

Mala Petra je bila mnogo drugačija od živahne, sveže, hrabre Frensi Simon. Bila je zatvorena, tiha i prilično ograničena.

Nije stigla daleko od glavne ulice. Uvukla se u udubljenje jedne kapije zarivši zube u šaku. Oči su joj gorele. Međutim, nije mogla da plače.

Onda je čula njegove korake. Od kako je zavolela mladog Majka Stapelfilda, tačno je poznavala njegove korake. Sada je još čula kako dovikuje njeno ime.

— Petra!

U poslednjem deliću sekunde napustila je svoje skrovište i preprečila mu put. Mladić se ukoči, uhvati levom rukom za grudi, a onda se zanese i udari u kameni zid kuće žitarskog trgovca Vilkinsa. Udario je tako jako da je onesvešćen klonuo na zemlju.

Sve do tog dana mladić nije ni sanjao da ima bolesno srce.

Videći ga kako pada, devojka pobeže u paničnom strahu.

Jedva deset minuta kasnije ponovo se obrela u glavnoj ulici. Ispod širokog ogrtača, nosila je revolver svog oca.

U međuvremenu je žitarski trgovac našao Majka i odneo ga kod Dok Čester.

Petra se privukla pansionu i vi-

rila kroz prozor. Tamo, za šankom, radila je njena suparnica. Stajala je uz šank i prala čaše.

Punih petnaest minuta stajala je mlada očajna devojka ispod prozora, ne smogavši snage da svoju nameru sprovede u delo.

Upravo je htela da se okrene, kada je iza svojih leđa čula muški glas sa drugog kraja trema.

— Tamo, tamo se neko pritajio.

Devojka ugleda plamen iz cevi revolvera. Učinilo joj se da vidi mršavo lice nekog čoveka, a onda je kriknula i srušila se na tle.

Dok Holidej, koji je motrio na zadnju stranu pansiona, očekujući svakog trenutka novi napad, potrča prema kapiji.

Strelac iz zasede je upravo namestavio da u najvećoj žurbi napusti trem.

Ipak ne dovoljno brzo.

Metak mu je pogodio lakat, čovek kriknu, a oružje mu pade na daske trema.

Holidej se u tri koraka nađe do njega, dokopa ga za jaku i uvuče u ulaz pansiona.

Tamo je stajala gospođica Simon.

— Dok, oh bože, šta se opet dogodilo?

— Devojka, hodite, pomozite mi.

Zajedno su uneli tamnokosu Petru u kuću.

Kad ju je ugledala pri svetlosti lampe Frensi nije mogla da poveruje svojim očima.

— Petra? Za ime neba, šta je ona ovde tražila?

Holidej, koji je na brzinu pregledao devojku, uspravi se.

— Ne znam, ona je mrtva.

Bila je to nužna laž,

— Mrtva? — promuca Frensi, lako pobledevši i okrete se.

Dok Holidej je posmatrao njena uska leđa.

— Sada više nemate suparnicu.

— Suparnicu? — Frensi se naglo okrete. — Pa ja ga uopšte i neću. On mi ne znači ništa, Petra bi mu daleko više odgovarala.

— Sada mi je tek sve jasno.

Holidej podiže Petru u naručje i odnese je gore u svoju sobu.

Frensi pođe za njim.

Bez daha je stajala kraj njega i posmatrala lepo lice onesveščene devojke.

Dok skloni čuperak sa njene leve slepoočnice i pokaza na crvenu prugu, široku kao prst.

— Metak je samo okrznuo.

— Da li je to suviše opasno, Dok?

— Ne, metak je napravio ogrebotinu. Muškarac bi to lakše podneo, ali za ženu je to naravno ozbiljnije. Ipak, brzo će se osvestiti. Ostanite uz nju.

Frensi klimnu glavom, ne skidajući pogled sa bledeg lica devojke.

Holidej ode preko, kod lekarke.

U ordinaciji, na otomanu, ležao je Majk Stapelfild.

Kockar reče tako glasno, da ga je mladić morao čuti:

— Jedna devojka je ustreljena. Mislim da se zove Petra.

Majk, koji je do tada ležao kao najteži bolesnik sa izrazom samosažaljenja, poskoči kao oparen.

— Petra? Za ime božje, to nije istina! Samo jedna devojka u Sonori se zove Petra, ona je moja... moja...

Kockar ga oštro odmeri.

— Ne, tvoja prijateljica se zove Frensi.

Majk je stajao na sred sobe i vi-kao:

— Ja volim Petru!

— U redu — reče kockar pomirljivo — onda trči preko. Obe su u mojoj sobi. Ipak, učini mi uslugu i povedi samo jednu.

Mladić se iznenada osećao sasvim dobro.

Udovica Čester pogleda kockara.

— Čini mi se da vi imate neke svoje posebne terapije, doktore Holidej.

Dok pogleda ordinaciju. Činilo mu se da je proteklo hiljadu godina od kad je i sam stajao u takvoj prostoriji, čak lepšoj, elegantnijoj i bolje opremljenoj, koja se nalazila u velikoj kamenoj kući u četvrti vila u Bostonu.

Pozdravio se sa gospođom Čester i napustio kuću.

—oOo—

Majk Stapelfild je svoju Petru sat kasnije odveo kući. Zamalo da zaslepljen, prokocka svoju sreću.

Frensi Simon je posmatrala ovo dvoje sa prozora Holidejeve sobe.

Mala Petra je gotovo platila životom svoju ljubav. Trgao je šum na vratima. Kada se okrenula, ugledala je krupnog čoveka u kaubojском odelu, naslonjenog na okvir vrata.

— Hej, mala, kada ću moći da dobijem nešto za jelo? Sedim dole već čitavu večnost.

— Idite dole —, reče devojka, pošto se malo povratila od straha.

Međutim, gonič Džeri Hiler nije na to ni pomišljao. Naprotiv, pomerio se još pola stope napred i podupro rukama, tako da su mu krive noge delovale smešno.

Frensi reče oštro:

— Molim, idite dole, mister!

— Moje ime je Hiler. Ja pripadam Dandijevom ranču.

— Utoliko ćete brže sići dole, mister Hiler. Ne mogu da pretpostavim da vam je stalo do toga da vas nadzornik Genan ispituje o tome šta ste hteli ovde gore, gde doista nemate šta da tražite.

— O, vi poznajete Dika Genana? On mi je prijatelj.

Mladi kauboj se isceri.

— Molim vas, odlazite sada!

Međutim, dugonja Hiler nije često dolazio u situaciju da sretne tako lepu devojku, samu u hotelskoj sobi. Upravo u trenutku kada je hteo da svoje ruke, duge kao krila vetrenjače, spusti na devojku, bio je prekinut. Iz hodnika se čuo uzvik.

— Hej!

Kauboj se okrete i ugleda iza sebe elegantno odevenog čoveka. Gonič se isceri.

— Šta li ovaj hoće? — Da možda njega ne očekuješ, mala?

Holidej priđe dva koraka bliže.

— Čuo sam da gospođica Simon želi da sidete, momče.

Hiler se podboči i prsnu u smeh.

— Šta to bi, dendi? Da se nisi možda meni obratio?

Frensi, koja nije htela da dozvoli da dođe do neprilike, uzviknu:

— To je Dok Holidej, mister Hiler, ukoliko vam to ime nešto govori!

Duge goničeve ruke kliznule su dole i ostale da se njišu pored samih kolena.

— Dok Holidej? Pravi Dok, Holidej, mislim Vajat Erpov...

Njegovo iznenađenje je bilo tako iskreno, da na Holidejevom ozbiljnom licu zaigra osmeh.

— Da, momče, u pravu si. Vajat

Erpov. A sada učini uslugu gospođici Simon i sačekaj dole za svojim stolom.

— Ol rajt, Dok!

Kauboj ode zviždeći.

Tek na stepenicama prekinuo je sa Arizona melodijom i poluglasno ponovio kockarevo ime.

— Dok Holidej! Do đavola, u kakav si se sos za dlaku uvalio, mali Džeri!

Frensi pogleda kockara.

— Vaša soba je ponovo u redu. Presvukla sam postelju, Dok. Laku noć!

— Hvala, gospođice Simon.

Izašla je napolje. Kada se kod prve stepenice na kraju hodnika okrenula, čula je škljocanje brave. Holidej je zaključao vrata.

Potišteno je krenula niz stepenice.

Nije mogla da sluti da čovek njenih snova sada stoji odmah iza vrata, sa rukama na leđima zagledan u posivelu tavanicu, utonuo u tužne misli.

Koliko se već puta u životu našao u sličnoj situaciji, u blizini neke žene, koja mu se dopala, koja mu je doista odgovarala. Nije mogao da ostane uz nju, nije smeo. Zbog neizlečive bolesti, koju je nosio u grudima, bolesti, koja je prekinula njegovu uspešnu praksu u Bostonu i dovela ga na daleki Zapad. Ovde je u početku tražio ozdravljenje, pa kad ga nije našao, hitao je smrti u naručje.

Ali, smrt je neuhvatljiva. Tamo, gde se očekuje, ne dolazi brzo. Sada je već izgledalo da je potpuno zaboravila na teško bolesnog čoveka. Od okršaja u O. K. koralu ni

jednom još nije dobio napade kašlja. Međutim, nesrećni čovek je znao da to nipošto nije dobar znak. Bilo je to varljivo poboljšanje.

No, poboljšanju odavno već nije smeo da se nada. Možda bi ipak u hladnim planinama Kolorada mogao malo da se oporavi. Možda?

Neko je zakucao na vrata.

Otvorio je. Bila je to devojka.

— Dok, ja sam samo htela da kažem da sam se užasno glupo ponela i da mi je žao.

Ovo ga je rastužilo.

— Ne treba da se izvinjavate ni za šta. Bili ste tako zlatni.

— Jutros, mislim...

— Odavno zaboravljeno!

— Hvala.

Pogledala ga je pravo u oči i najzad izgovorila pitanje, koje je već satima mučilo.

— Hoćete li skoro oputovati?

— Da.

Uzdahnula je jedva primetno.

— Kada?

— Noćas.

Oborila je glavu na grudi.

— Onda laku noć i srećan put, Dok Holidej.

— Laku noć, Frensi.

Podigla je glavu. Oči su joj bile puna suza, a usne drhtale. Naglo se okrenula i otrčala hodnikom.

— Nekoliko trenutaka kasnije došao je maršal.

— Dok?

— Da.

— Moramo da krenemo.

— Ol rajt.

Zajedno su sišli niz stepenice.

Kauboj sa Dandijevog ranča ustao je sa stolice i skinuo šešir, kada je kockar prošao.

Vlasnik pansiona je odmahnuo rukom, kada su hteli da plate svoje sobe i sobu mladog Hoblona.

— Nipošto, gospodo, meni je bila čast...

— Time ne možete ništa kupiti — uzvratil Holidej, koji nikada nije dozvolio takve usluge. Bacio je dva srebrna dolara na šank i izašao.

I maršal je ostavio svoj novac na šanku.

Frensi je stajala zaklonjena iza zavese od perli i sve posmatrala.

U dvorištu su kola bila spremna.

Bila su to kola sa arnjevima ubijenog trgovca Džemsa Larkina iz Heršoua. Pozadi, za kola bili su vezani Vajatov i Holidejev konj.

Mladić je već otvorio kapiju, popeo se na kočijaško sedište i tiho upitao.

— Mogu li da krenem, maršale?

— Da — začuo se još tiši odgovor ispod arnjeva.

Kola su izašla iz dvorišta. Veći broj ljudi na glavnoj ulici ih je video, ali niko nije obraćao pažnju. Četvrt sata kasnije Sonora se nalazila daleko iza njih.

Čovek iz Misurija je već odavno prihvatio uzde, a Dok Holidej sedeo pored njega. Za to vreme mladić je zauzeo busiju iza jednog bureta viskija i osmatrao predeo.

Vajat nije hitao. Nije želeo da pre zore stigne do prostrane ravnice. Na taj način se ni životinje neće suviše umoriti, a mogao je i da podesi tako vožnju da kola niko ne primeti daleko ispred kanjona.

Čovek iz Misurija je vozio kola zapadno, oko velikog kamenog jezera. Dok Holidej je uzjahao svog konja i krenuo prema istoku, da bi

pogledao drugu stranu kamene oaze.

Kada su se nešto kasnije našli na izlazu iz kanjona, niko nije imao ništa značajno da saopšti. Konačno je svetlost zvezda počela da bledi. Daleko, na istoku, pojavila se prva svetlosiva pruga — nagoveštaj novog dana. Magična izmaglica je nad savanom.

Lagano, škripeći točkovima, teška kola sa arnjevima probijala su se, meljući pesak, prema severoistoku.

Nebo je bivalo bleđe, a svetlost sve jača. Horizont na istoku se bojio bledim rumenilom, da bi uskoro purpurno crvenilo postalo nepregledno, sve dok se nije uobličilo u ogromnu vatrenu loptu, koja je kao nebeski dragulj osvetlila sve oko sebe.

Taj divan prizor nije dugo potrajao. Vrlo brzo su se, kao da potiskuju boju rubina, pojavljivale konture planina i beskrajno, bez oblaka, vedro nebo. Ispred ljudi u kočiji počeli su da se pomaljavu vrhovi džinovskih kaktusa, koji su, još trenutak kasnije, plivali u zlatnom jezeru izlazećeg sunca.

Milju za miljom prevaljivala je teška kočija kroz nepreglednu savanu.

Iznenada, čovek iz Misurija, koji je bez prestanka motrio na obližnje uzvišice, gurnu kockara, koji je ponovo sedeo kraj njega.

— Tamo levo, na onom isturenom grebenu.

Dok Holidej, koji je motrio na zapadni horizont, okrete glavu i žmirnu.

— Prokletstvo! — bilo je sve što je rekao.

Samo nekoliko sekundi kasnije iza njih se oglasi zvonak glas mladića.

— Dimni signal! Mister Erp, tamo preko vidim dimni signal.

Od tog trenutka atmosfera u kolima je bila krajnje napregnuta.

Nešto kasnije Dok Holidej je na zapadu otkrio jedva primetan dimni stub, koji se dizao put neba.

Pošto su prevalili nepunu milju, ponovo su na istoku videli dimni signal, a pola sata kasnije sivkasta nit se dizala na jugozapadu iznad brežuljaka.

Ni jedan od trojice nije izgovorio ni jednu reč. Sedeli su ćutke, svako utonuo u svoje sopstvene misli.

Kada su se približili uzvišici, na kojoj su ugledali prvi signal, Vajat doviknu mladiću.

— Tako, Tom, sada ti preuzmi uzde. Hajdemo, Dok!

Dva prijatelja su se uvukla u unutrašnjost kola i ispod arnjeva posmatrala okolinu.

Dva konja, koja su do izlaska sunca išla za kolima, Vajat je premestio na desnu stranu kola, tako da se nisu mogla videti sa istoka, gde su uzvišice bile najviše. Ogranci planina pružali su se sve više u ravnici.

Nešto posle devet, maršal iznenada zazvižda kroz zube.

— Neka je prokleta, to su...

— Šta se dešava? — upita Holidej i pride maršalu.

Vajat pokaza kroz otvor na arnjevima uzvišicu ispred sebe.

— Eno, tamo, vidite li?

— Dimni signali — uzvratila Ho-

lidej gotovo ravnodušno.

— Da, ali kakvi?

— Imaju li kakvog smisla? — upita Holidej.

— I te kakvog! To je jezik Apača.

— Šta?

— Bez ikakve sumnje.

— I šta znače?

— Da će se odmah nešto dogoditi i to još sa ove uzvišice.

Kockareva desnica nesvesno kliznu prema revolveru.

— Smatrate li mogućim da Klan-tonovi tako dobro poznaju dimne znake Apača?

Maršal je stegao usne i netremice posmatrao uzvišicu, sa koje su slati signali.

Tek posle nekoliko trenutaka odmaknuo je glavom.

— To uopšte ne mogu da zamislim, ali mora da je tako. Jedan od tih lupeža ih je naučio.

— Ali, tada i ostali, kojima su ti signali upućeni, moraju dobro da poznaju jezik Apača, podseti Holidej svog prijatelja.

— Svakako. To i jeste najčudnije u celoj stvari. Jednom jedinom belcu bih možda mogao da pripišem takvo znanje, ali celoj bandi teško.

— Možda je on gore?

— Ajk?

Kockar potvrdi.

Čovek iz Misurija duboko udahnu vazduh.

— Pa, ja sam vam već ranije rekao da verujem da je on tako do-setljiv i mudar. Ali, Bili Kleborn, mali Flanagan, dugonja Heringer, Nat Fering, Džim i Ted Brejk i braća Bilinger teško. To su, uostalom, samo — momci

— Možda to nisu baš oni, nego neki drugi, koji takođe pripadaju bandi. No, čak ni najznačajniji među Klantonovima, braća Mek Loveri, Spens, Stilvel, Sirli Bil, niko od njih ne bi bio sposoban za to. Ni za jednog od njih ne bi mogao da poverujem, izuzev Indijan Čarlija možda, da ima toliko mozga u glavi da nauči značenje signala.

Neko vreme su čučali u kolima, ne izgovorivši više ni reči.

Holidej je s vremena na vreme prelazio na drugu stranu kola kako ta strana ne bi ostala bez nadzora, da bi se opet vraćao uz maršala i posmatrao padine, koje su sada bile jasno obasjane suncem.

Minuti su prolazili. Iznenada se maršalovo lice izduži.

— Eno, tamo gore, ispod one tamne mrlje, pogledajte, nešto se pokreće.

Holidej izvuče dogled iz džepa.

— Da, imate oči kao soko. Iznenada skide dogled i počeo da trlja oči.

— Šta vam je?

Vajat ga je posmatrao upitno.

Holidej još jednom pogleda kroz dogled.

— Pa to nije moguće! To su Indijanci!

Pružio je prijatelju dogled.

Vajat je sada fiksirao sumnjivo mesto, a onda poskočio.

— Napred, momče — doviknuo je Tomu Hoblonu. — Poteraj življe riđane i skreći dalje prema zapadu!

Dečak proviri kroz otvor arnjeva.

— Šta se dešava?

— Mi dobijamo posetu, ali baš nećemo da čekamo na nju.

— Klantonovi? Dolaze li doista?

Mladić je pitao ne više tako sigurnim glasom.

Vajat pogleda kockara, a ovaj odmahnu rukom. Bio je u pravu. Nije bilo neophodno obavestiti mladića ko su posetioci. Bar ne pre-rano.

— Napred, brže! Da, tako je dobro. Sada se potpuno okrenuo prema kockaru i rekao, izvlačeći vinčesterku ispod pokrivača: — Ne treba da izgleda da suviše hitamo.

Kola su sada znatno brže napredovala. Vajat više nije skidao dogled s oka. Netremice je posmatrao jahače.

— Ima deset jahača na malim, brzim, spretnim konjima. Sede na džakarila sedlima. Neki od njih nose šarena pera u kosi. Napred jaši jedan u žutoj košulji...

Holidej je ispitivao svoje koltove, rotirao dobro podmazane doboše, a onda vratio oružje u opasač.

— Verujte, maršale, to mi zvuči kao priča iz neke stare knjige, koju mi je moj otac, dole u Valdosti, uveče ponekad čitao.

— Na žalost, to uopšte nije stara priča — primeti maršal.

Holidej izvuče sačmaricu, koju je od tombstonskog okršaja uvek nosio. I nju je takođe pregledao.

— Zar nije moguće da je to maskarada? Da su se prerušili? Ja ne bih procenjivao Ajka, ali ako se on krije iza svih događaja u Taksonu, Sajlnejkiju i Sonori, onda nije isključeno da je umešao prste i u ovu cirkusku predstavu.

Maršal odmahnu glavom i odloži dogled.

— Ako je ovo predstava, Dok, onda je prava, najuverljivija od svih

do sada. Ako je tako, onda mojih dvanaest godina života sa Indijancima i njihovo poznavanje ne bi predstavljalo ništa. Ono tamo su Apači. Crvenokošci, koji su pre jedne decenije naseljavali ove krajeve, a i dan danas ih smatraju svojim vlasništvom.

Posle toga su ućutali.

Mladi Tom je s vremena na vreme provirivao kroz otvor u unutrašnjosti kola.

Izenada je uzviknuo.

— Mister Erp, Dok, brzo! Tamo levo na padini! Pa to nisu Klantonovi! To su... — Glas mu se prekinuo.

Vajat priđe uz samo platno i reče:

— Ne ispuštaj uzde, Tom! Sve je još uvek u redu.

I kockar je hteo da na neki, svoj način, ohrabri mladića.

— Osim toga, imamo na kolima dosta olova i baruta, momče. Dovoljno da mnogim ljudima ohladimo noge. Mislim da je sasvim svedno kakve boje te noge jesu.

Paničan strah, koji je obuzeo mladića, ovim rečima je prilično potisnut.

— Jesu li to Indijanci, mislim pravi Indijanci? — upitao je s mešavinom straha i uzbuđenja.

— Da, mali — odgovori čovek iz Misurija. — Tako bar izgledaju. Ne mogu da pretpostavim da beli ljudi mogu tako brzo i tako dugo da jašu neosedlane konje.

Mladić se još jednom ohrabrio da proviri u unutrašnjost kola i ugledao Vajata i Doka kako drže puške. Znači, bila je to istina, surova istina.

Strah je ponovo počeo da ga hvata. Osećao ga je kao životinju, koja mu se penje uz kičmu, hvata ga za potiljak i steže kao klješta.

Holidej, koji je to primetio, gurnu mladića kroz platno.

— Ti još nikada nisi video Indijanca?

Tom proguta pljuvačku i s mukom odmahnu glavom.

Kockar se tiho nasmeja.

— Onda čuj, momče! Nas dvojica, maršal i ja, smo već mnoge takve grupe sreli. U Nebraski, preko u Kanzasu, u planinama Kolorada, u Utahu, u Vajomingu i Dakoti.

— I... i u Arizoni — mucao je mladić.

— Da, i u Arizoni — reče maršal glasno.

Tom Hoblon je uzbuđeno disao. Sada je mogao da vidi prave Indijance, koji slobodno žive, jašu konje bez sedla, nose svetla, kožna odela i šareno perje u kosi. Ljude bronzano mrke kože, gordih lica i blistavih, kao ugalj crnih očiju. Ono što je toliko godina priželjkivao. A sada, kada su se nalazili na domak, jedva pola milje udaljeni, njegova žarka želja kao da je uronila u pesak savane.

Vajat Erp je ponovo provirio, kroz otvor na arnjevima.

— Napred, Dok, igra počinje!

Vajat ih je pustio na pedeset jardi, a onda je uperio svoju vinčesterku 77 i ispalio nekoliko metaka jedan za drugim, da bi odmah za tim Holidej počeo da bljuje vatru iz svojih revolvera.

Konji Indijanaca su se propinjali, ali su ih vešti jahači bez muke

savladali. Sve u svemu, kao da su i ljudi i životinje navikli na ovakav doček.

Sad su stajali drugačije, ne u širokom frontu kao što su nailazili, nego u zmijolikoj povorci. Malo više napred, izdvojen od ostalih, bio je čovek u žutoj košulji od fino obrađene jelenske kože, kakve su nosile samo izuzetne ličnosti. Jahao je sasvim crnog konja, čija je dlaka imala gotovo plavičasti odsjaj.

Munjevitom brzinom su dva prijetelja u kolima ponovo napunila oružje.

Maršal pruži vinčesterku kockaru.

— Tako, Dok Holidej. Sada ćete vi biti moj anđeo zaštitnik. Držite samo onog čoveka u žutoj kožnoj košulji na oku. Pazite da on ne učini neki sumnjiv pokret. Niko od ostalih neće bez njegove naredbe preduzeti ništa protiv mene. Tom, zaustavi konje i zamotaj dizgine oko šipke, pa se zavuci u kola, pod arnjeve. Čini samo ono što ti mister Holidej bude rekao. Dali je jasno?

— Ol rajt, maršale — reče mlađić drhtavim glasom.

Bilo mu je drago što može da se uvuče u kola. Kada je pucnjava počela, skupio se kao miš od straha, ali se nije usudio da zamoli maršala da napusti svoje kočijaško mesto.

Konji su stali, a tačkovi polako prestali da se okreću.

Dok je maršal, na Tomovo užasavanje, silazio s leve strane kola, kockar došapnu Tomu.

— Ti ostani na drugoj strani i posmatraj kroz arnjeve onaj predeo, tamo.

Mlađić je bez pogovora poslušao. Srce mu je divlje udaralo. Činilo mu se da mu se popelo u podgriac.

Indijanci! Pravi Indijanci u sred prerije. Najmanje deset jahača! Bilo je beznačajno. Iako su odlični strelci i Vajat Erp i Dok Holidej, šta su mogli da učine protiv deset Apača?

Vajat je iskočio iz kola i ostao da stoji uz njih. Sve vreme nije skidao oka sa Indijanca u žutoj košulji. Ovaj potera konja hodom i počeo lagano da se približava maršalu. Zastao je tek na sedam jardi od njega. Svoje ljude je ostavio upadljivo daleko iza sebe. Vajat je pošao prema Indijancu podjednako mirno i spokojno. Sa neskrivenim divljenjem posmatrao je jahača, koji mu je tada prilazio na neosedlanom konju. Po Vajatovoj oceni bio je to čovek pedesetih godina, visok, jake telesne građe, a ipak vitak i naočit. Blistava crna kosa bila mu je prošarana mnogim srebrnastim vlasima.

Sad je učinio nešto, što Indijancu nikada ne čini. Sjahao je s konja, pustio životinju da stoji iza njega i potpuno otvoreno stajao nasuprot čoveku iz Misurija, koji ga je posmatrao gotovo razrogačenih očiju.

Kakva impozantna pojava! Kakvo lice! Tamnosmeđe, bronzano, izbrazdano stotinama malih, oštarih bora, koje ga ipak nisu ružile. Visoko čelo, izvijene obrve, lep, malo povijen nos, energična brada i oštre usne. Najsnažniji utisak činile su bistro i neobične oči.

Maršal, koji je do tada video mnogo stotina indijanskih lica, morao je sebi priznati da takvo nikada nije video. Bilo je tako izuzetno izražajno. Crna kosa, protkana sedim vlasima, padala mu je do širokih ramena, ukrašena jednim belim perom.

Crvenokožac je, dakle, bio poglavica. Maršalu se, posmatrajući njegovo lice, učini da bi mogao da zna ko je on. Međutim, bila je to samo slutnja. Ovaj neobični crvenokožac imao je lice na kome kao da se ogledao ceo kraj: surova, usamljena i beskonačna savana, žuti pesak i izrazito crvene, tamne kamene gromade. U njegovim crnim očima bilo je nekakvog plavog odsjaja, što je čoveka iz Misurija neodoljivo podsetio na nebo Arizone, noću. Erp takve oči do sada nikada nije video.

Sada mu je već bilo jasno ko je taj čovek, koji je došao u savanu, vodeći malu grupu Indijanaca. Znao je i njegovo ime. Nije trebalo da mu to neko govori.

Bio je to niko drugi do, već legendarni poglavica Apača, Kočiz!

Veliki Indijanac, koji je došao iz severnog dela Amerike i bio najznačajniji predstavnik svoje rase.

Kočiz! Ime, koje kao da je bilo staro sto godina, a još uvek živelo u svesti ljudi obeju rasa ove zemlje i na njih ostavljao snažan utisak.

Ni jedan od dvojice ljudi nije progovorio. Čuveni čuvar zakona Divljeg zapada stajao je uspravljen ispred velikog Indijanskog poglavice. Stajao je tako ćutke, nepomično. U očima Indijanaca svako, ko postaje

nemiran i odmah govori, nije pravi čovek.

Apač je odmah primetio da pred sobom ima osobu, koja poznaje Indijance i poštuje njihove običaje.

Mali Tom Hoblon je prešao na Holidejevu stranu i virio kroz arnjeve.

— Poglavica! — promucio je.

— Da — uzvрати kockar tiho — i to sasvim sigurno ne neki beznačajni poglavica.

Mladić je jedva govorio. Strah mu je stezao grlo.

— Zašto ništa ne kaže?

— Zato što maršal ćuti.

— A zašto on ne kaže nešto?

— Jer... hajde, brzo na drugu stranu! Neko mora da nam čuva leđa.

Indijanac je, verovatno, imao vremena. Izgledalo je kao i da ne pomišlja nešto da kaže. Naišao je na čoveka, koji je bio izuzetno ćutljiv. Poznato je da je maršal jahao danima i nedeljama kroz pust planinski predeo, ne progovorivši ni sa kim ni reč. Jahao je sa Dokom Holidejem i prevalio mnoge hiljade milja, a da nisu izmenjali ni slova.

Protekao je još jedan minut. Tomu Hoblonu se činilo da traje čitavu večnost. Sledeći minut mu se činio kao kap vode koja pada u vreli pesak.

Konačno, za poglavicu kao da je protekao rok. Usne mu se pokretale.

— Beli čovek je dozvolio da se puca na Apače.

Kako je to samo oprezno i spretno kazao! Dozvolio da se puca! Bi-

lo bi sasvim logično da je rekao: beli čovek je pucao na Apače.

Osim toga, da li je to bilo pitanje, ili zaključak?

Ni to nije bilo sasvim jasno.

Maršal nije odmah odgovorio. Sačekao je da bi pokazao sigurnost.

— Ni jedan beli čovek ne mari da ga opkole Indijanci, koje ne poznaje.

— Koliko bledolikih ima tamo, na kolima?

— Dovoljno da mnoge neprijatelje pošalje u smrt.

Indijančevo lice ostalo je nepromenjeno.

— Beli čovek govori hrabrim jezikom.

— Jasnim jezikom, poglavico Kočiz.

U Indijančevim očima za trenutak se ogledalo iznenađenje.

— Ti me poznaješ?

— Ko te vidi, zna da si Kočiz.

Crvenokožac je stajao kao figura isklesana od kamena.

— Na kolima je jedan čovek, koji nosi crno odelo, bele revolvere i brkove.

Ni izraz maršalovog lica nije se promenio.

— Da, taj čovek je takođe u kolima — uzvratio je sa istom čvrstinom u glasu kao i malo pre.

— Ja tražim tog čoveka i jednog drugog, koji na levoj strani nosi revolver sa dugom drškom. Taj drugi čovek si ti.

— Kočiz me traži dimnim signalima i uz divlji trk.

Izgledalo je kao da iz poglavičnih očiju sevaju munje.

— Ja sam u planinama iznenadio četvoricu belih ljudi u trenutku kada su o nebo slali dimne signale, koje niko nije razumeo, ali su sigurno značili nešto rđavo. Zarobio sam ih da bi ih odveo u Fort Kampstoun i tamo predao. Jedan od njih mi je rekao da ste vođe grupe ti i čovek s belim revolverima. Rekao mi je da samo treba ovde da vas čekam, da ćete sigurno doći. Za takvo obaveštenje, naravno, tražio je da ga pustim na slobodu.

— Smem li da pitam da li ga je Kočiz pustio na slobodu?

— Ne, nisam ga pustio. Nekolici-
na mojih ratnika ih upravo vode u Fort.

Nekoliko trenutaka je ponovo vladao tajac, a onda Kočiz reče:

— Ti ne pokušavaš da se braniš.

— Ne, jer to nije potrebno. Moje ime je Erp. Ja sam čuvar zakona belih ljudi i ne vodim nikakve bandite, kao što to ne čini ni čovek sa belim revolverima.

— Tvoj prijatelj Holidej.

— Kočiz ga poznaje?

— Ne, ali beli čovek, koji mi je dao opis, odao mi je da ste vas dvojica uzela imena velikih ljudi.

Čovek iz Misurija upita krajnje mirno.

— I šta očekuje Kočiz sada?

Na Indijančevom licu zaigra osmeh. Ispružio je desnu ruku, koju Vajat spremno prihvati.

— Hoće li mi Kočiz reći zašto je njegovo podozrenje tako brzo pobedeno?

Poglavica Apača se ponovo nasmeja.

— Da ti nisi Vajat Erp, sigurno bi se bar rečima branio.

Time je legendarni Indijanac još jednom dokazao svoju oštromnost.

Vajat je srdačno stezao poglavičinu ruku.

— Ja sam mnoga leta i zime mislio da će sigurno doći dobar dan, kada ću sresti poglavicu Kočiza.

— To i treba da bude dobar dan — rekao je poglavica Apača i pogledao u daljinu prema planinama.

— Rekao je veoma tiho: — Vidiš li ovo belo pero u mojoj kosi? To je pero mira. Iako sam uvek tražio samo mir, borio sam se celog svog života. Ali, zadržavam svoje belo pero. Da li me maršal Erp razume?

— Da.

— Ja sam došao u dolinu, jer sam još pre dva dana od svojih izviđača čuo za dimne signale. Ovo je naš kraj, sve dok živimo, uprkos što u njemu žive beli ljudi i sebe smatraju gospodarima. To ostaje naša zemlja. Mi, istina, ne možemo da se borimo za nju, jer nas ima samo nekoliko hiljada. Ipak, hoćemo da se pobrinemo za to da niko ne može da kaže da činimo nešto rđavo.

Vajat klimnu glavom.

— Ljudi, koji su puštali dimne signale u nebo, činili su nešto rđavo, pa si zbog toga napustio svoje vigvame u planinama.

Poglavica pokaza na svoje ratnike.

— Ovi ljudi su još mladi. Oni će živeti kada Kočiz već odavno bude u večnim lovištima. Imam samo jednu želju, a to je da jedan od njih ponese moje belo pero.

Vajat ga je slušao sa divljenjem. On je zaista bio borac za mir između dveju rasa, najistrajniji i najuporniji od svih. Čak i sada, posle gorkih razočaranja, koje je doživeo u San Karlosu i drugim mestima od svojih belih partnera, govorio je jedino o miru.

— Meni je sedamdeset četiri godine, beli čoveče, i ja znam da moj put nije dug.

Sedamdeset četiri godine! Nemoгуće! Izgledao je čak dvadeset godina mlađi.

Iznenada se okrenuo i zagledao Vajatu pravo u oči.

— Ja možda ne bih odjahao u dolinu da sam znao da beli Klantonov čovek laže. Kad je pomenuo tvoje ime, morao sam da krenem. Ja sam mnogo slušao o tebi i pomislio da bi bilo dobro da te jednom vidim. Hoćeš li da mi budeš prijatelj?

— Za mene je velika čast, poglavico Kočiz, da budem tvoj prijatelj.

Ponovo su se rukovali.

Mladi Tom Hoblon se odavno smestio uz kockara i posmatrao sa najvećom pažnjom šta se napolje dešava.

— Zašto se sad opet rukuju? — pitao je.

Holidej spusti vinčesterku na dno kola.

— Znaš, dečko, pružati ruku nije uvek baš naročito prijatno, ali je veoma dobro. Sve dok držiš nečiju ruku, bar si siguran da je ne može upotrebiti da potegne revolver.

Poglavica pogleda prema kolima.

— Mogu li da vidim i Doka Holideja? O njemu sam takođe mnogo slušao. Priča se da je, kao i ti, veliki prijatelj crvenih ljudi.

— On to i jeste — uzvratí Vajat.

Kockar je odmah sišao s kola. Dok je prilazio, Kočizov pogled je prešao preko njega, zaustavio se na licu i ispitivački ga posmatrao. Onda mu je pružio ruku.

Tom Hoblon je netremice posmatrao. Video je kako poglavica daje znak jednom od svojih ljudi. Mladi Indijanac mu je dodao glineni lulu, napunjenu duvanom i zapaljenu.

Kočiz, Vajat i Dok su povukli po jedan dim i dunuli ga prema nebu.

Kočiz je podigao obe ruke u visinu ramena.

— Mi ćemo jahati dalje svako svojim putem. Nadam se da će to uvek biti put mira. — Iznenada je nabrao obrve. — Ne znam da li će to zanimati maršala Erpa. Prekjuče sam bio u gradu, koji beli ljudi nazivaju Badlend. Leži dva puta po sedam milja prema severoistoku i nalazi se iza planina. Potražio sam kantu, u kojoj radi jedan moj stari prijatelj. Bio sam u dvorištu i čuo iz krčme pijanog belog čoveka, kako viče. Sasvim slučajno sam čuo da pominje tvoje ime, maršale Erp. Rekao je još da je ubio tvoga brata Morgana.

Preplanulo lice čoveka iz Misurija poblede.

— Beli čovek? Da li je Kočiz video kako taj čovek izgleda?

Indijanski poglavica ukloni sa čela pramen kose.

— Da, prišao sam prozoru da ga vidim. Za mene ne postoji ništa gnusnije od čoveka, koji se hvali time da je nekog ubio. Bio je to visok čovek, širokih ramena, smeđe kose, žućkastih očiju, tamne kose. Imao je odelo, kakvo nose vaši kauboji.

— Koliko je mogao imati godina? — raspitivao se maršal, sa neskrivenom napetošću u glasu.

— To nije lako reći. Mislim da je imao oko trideset, ili nešto manje. Nije izgledao dobar.

Poglavica Apača ponovo podiže ruke, pride svom konju i vinu se na svog vranca, čija su leđa bila pokrivena šarenim, džakarila pokrivačem.

Podigao je ruku u znak pozdrava i odjahao do svojih ratnika.

Kao po komandi, mala grupa crvenokožaca grabila je prema planinama.

Dvojica belih ljudi gledali su za njima sve dok nisu nestali na horizontu.

Tom Hoblon je razumeo svaku reč. Njegov veliki strah, koji ga je obuzeo na početku, formalno je sagoreo u žarkom divljenju za poglavicu Kočiza. Naročito ga je zadivilo ono što je poglavica rekao na kraju. Kočiz je prezirao čoveka, koji se hvalio ubijanjem. Saznao je da je taj čovek ubio Vajatovog brata Morgana!

Sada je posmatrao, nabrana čela, maršalova široka leđa.

Vajat je stajao ćutke, oborene

glave. Gledao je u pesak, ali ništa nije video. U ušima mu je grmelo. Svaka reč Indijanca bila je kao udarac malja: „Jedan bledoliki se hvalio time da je ustrelio Morgana Erpa...”

Konačno je podigao glavu i sreo pogled svog prijatelja.

Glas mu je zvučao strano i žustro:
— Odvešćemo sada mladića kolima u Heršou. Kuda ćemo onda, Dok?

— U Badlendl

KRAJ

Obaveštavamo čitaoce da raspoložemo primercima do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA” iz serije „VAJAT ERP”:

1. LEDI VINČESTER	34. ATLANTIK SITI
2. DOŠLJAK SA MISURIJA	35. STRELAC IZ KOLORADA
3. U PESKU TEKSASA	36. TEKSAŠKA KRV
4. DVOBOJ KOD
DAVOLJE KULE	37. GRAD UPLAŠENIH
5. GROB U ARKANZASU	38. ŠERIF IZ FARLEJA
6. PUT ZA ŠERIDAN	39. LOVAC NA MUSTANGE
7. ZLATNI BIL	40. KAMP DRVOSEČA
8. PAKAO U VIČITI	41. NOĆ U SIJUKS SITIJU
9. JAHAC SA ZVEZDASTIM
MAMUZAMA	42. KLANTONOVA BANDA
14. ŠERIF IZ DODŽ SITIJA	43. PREPAD U KLANCU
15. ERP I VARALICA	44. BITKA U LAMESI
16. OLUJA NAD SIMERONOM	45. ZAKON KOLTA
17. ČOVEK S BIČEM	46. NA POGREŠNOM TRAGU
18. VUKOVI IZ KOLORADA	47. ZLATONOSNA REKA
19. STARI GONIČ	48. KRVAVI SUDIJA
20. INDIJANSKO SEDLO	49. ŽUTI DŽIM
21. HITAC IZ ZASEDE	50. BEGUNAC IZ FORT VORTA
22. AJDAHO KID	51. KOČIJA ZA SALINU
23. LEDENI VETAR MONTANE	52. ŽIGOSANI
24. KRALJ STOČARA	53. BRONKO BIL
25. DŽIMIJEVA BANDA	54. KRISTAL PALAS
26. CRNI DŽO	55. PUCNJI U TOMBSTONU
27. USPAVANI PAKAO	56. BANDIT U TOMBSTONU
28. OPASNA BRAĆA	57. OTMICA
29. DRVO ZA VEŠANJE	58. OBRAČUN KOD
O. K. KORALA
30. TEROR U BLAFU	59. BITKA ZA RANČ
31. ZAVEJANI TRAGOVİ	60. KARAVAN ZA NEVADU
32. MELEZ	61. METAK U LEDA
33. MOMCI SA RIVER RANČA	

Navedene romane možete dobiti, ako uplatite na čekovni račun br. 657-1-255 NIP, FORUM, Novi Sad, 1 dinar po svesci i poštarinu od 0,80 dinara.

Citaoci mogu dobiti niže navedene sveske „Crtañih romana“ ako uplate na ček račun br. 657-1-155, NIP „Forum“, Novi Sad, po 1.— din. po svesci i ukupno 0,30 din. za poštarinu.

1. Divlji vefar	81. Uzvodno od Kalgarija
2. Tajanstveni došljak	82. Misterija u rudniku
3. Bitka za ranč	88. Zlato Ontarija
4. Napad iz svemira	91. Zamka
5. Okean gori	93. Srebrno sedlo
6. Zamka za ubice	94. Sin poglavice
7. Crna lisica	95. Krv i zlato
8. Klopka	96. Dvostruka klopka
9. Zlato apača	97. Dinamitaši
10. Obračun u Teksasu	98. Noću se puca
11. Beli poglavica	99. Maskirani jahač
12. Posao za Karsona	100. Karson na tragu
41. Kolorado Kid	101. Grad bezakonja
42. Osvetnici	102. Rat Dejvi Kroketa
44. Potera	103. Kansas dell pravdu
45. Crni jahač	104. Kidnaperi
46. Avelinjski grad	105. Karson i vrah
47. Pacifik ekspres	106. Konjokradice
48. Zlatni ekser	107. Patrola na Pekosu
49. Roj Renk i provalnici	108. Stranac u sedlu
50. Poslednji od Džemsovih	109. Pobuna u Meksiku
51. Baltoni Golaze	110. Dejvi Kroketa i pirati
73. Miran grad	111. Kansas protiv Samsona
74. Napad na voz	112. Mrabri narednik
75. Na ratnoj stazi	113. Napad na banku
76. Požar na jugu	114. Siljuksi napadaju
77. Pustinjski saputnici	115. Po cenu života
78. Komančerosi	116. Jahač iz Arizone
79. Bitka za Dakotu	117. Fantom visokih brda
80. Šerif bez značke	

118. Dejvi Krokot u opasnosti
119. Šerif se vraća
120. Ucenjivači
121. Unakrsna vatra
122. Tajna misija
123. Stranci na ranču
124. Ko je ubica!
125. Misuri u plamenu
126. Ratnički prolaz
127. Značka za hrabrost
128. Pljačkaši
129. Diližansa za Hjuston
130. Poslednji lov
131. Prolaz Karibu
132. Brži od najbržeg
133. Osvećenik
134. Salun
135. Močvara
136. Zemlja Komanča
137. Čejen
138. Žed za zlatom
139. Rukavica smrti
140. Banditova osveta
141. Nasilje
142. Rančevov sin
143. Bekstvo iz Jume
144. Čovek s koltom
145. Ovčar
146. Vođa karavana
147. Indijanski borac
148. Dug časti
149. Zakon kolta
150. Poslednji metak
151. Zasede kod Liti Neka
152. Kockar iz Alama
153. Duh rudnika srebra
154. Bandit s maskom

155. Žig srama
156. Kalamiti Džejn
157. San Francisko
158. Šerif bandit
159. Zaseda u Rinkonu
160. Srebrni kolt
161. Farma na Red Riveru
162. Lovci bufala
163. Levoruki revolveraš
164. Šerif iz Glenhorna
165. Poglavica Komanča
166. Grad bez zakona
167. Na ratnoj stazi
168. Bekstvo sa vešala
169. Karavan
170. Balada o koltu
171. Prognanik Lu
172. Begunac
173. Smrt u preriji
174. Do pakla i natrag
175. Osvećenik
176. Povratak u Grin Bes
177. Pohod na Atlantu
178. Čovek bez imena
179. Slomljena strela
180. Smrt na Rio Grande
181. Izvidnik
182. Krvavo jutro
183. Šerifova tajna
184. Najamnik Kel
185. U gnjezdu rastlera
186. Ranč u teksasu
187. Salun u Almendoru
188. Apačko zlato
189. Osvećenik sa koltom
190. Duel u Kanzasu
191. Masakr kod tvrđave Karni
192. Braća Dalton

ČETVRTKOM
PRODAJI

PANDRAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

DESETI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U APRILU

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠIĆA 1.
ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG. TEHNIČKI UREDNIK:
BOŠKO ALEKSIĆ. PREPLATA NA 3 MESECA 25,00 DIN. NA 6 ME-
SECI 50,40 DIN. NA 1 GODINU 100,80 DIN. ZA INOSTRANSTVO
CENE SU DVOSTRUKE.

APRIL 1970.